

Draaiboek
Beoordeling primaire waterkeringen
Overstromingskansen, periode 2023-2035

Versie 1.0

13 december 2022

Opgesteld door projectteam Draaiboek Beoordeling 2023-2035

Vastgesteld in het Bestuurlijk Overleg Water

1. Inleiding	4
Beoordeling van de primaire waterkeringen	4
Doel Draaiboek	6
Doelgroep draaiboek	6
Totstandkoming draaiboek	6
2. Rol en taakverdeling	8
Beheerders (waterschappen en RWS)	9
Toezichthouder en rapporteur (ILT)	10
Procesregisseur (DGWB)	10
3. Relatie met andere beheerprocessen	11
Beoordelen als onderdeel van de zorgplicht	11
Relatie met HWBP	12
4. Omgaan met nieuwe kennis	13
Definitie nieuwe kennis	13
Kennisontwikkeling	13
Nieuwe kennis i.r.t. het Basisinstrumentarium	13
IPLO Helpdesk	15
KKP Collegiaal advies	15
ENW Advies	15
5. Areaalplanning beheerder	17
6. Voorbereiding, uitvoering en rapportage van de beoordeling	19
Verhaal van de kering, selectie en analyse relevante mechanismen	19
Werkatelier	20

Selectie en analyse dominante faalpaden	23
Beoordelingsrapportage van het dijktraject	24
7. Kwaliteit van de beoordeling	26
Algemeen	26
Kwaliteitsindicatoren	26
8. Vaststellingsprocedure beoordeling dijktraject en samenloop	29
Vaststellingsprocedure beoordeling dijktraject	29
Samenloop	29
9. Landelijk verslag	31
10. Informatie-uitwisseling	32
Waterveiligheidsportaal (WVP)	32
Nationaal Basisbestand Primaire Waterkering (NBPW)	33
Formele versie NBPW	33
Werkversie NBPW, verwachte situatie op peildatum	33
11. Besluitvormingsproces draaiboek	35
Ambtelijke voorbereiding	36
Bestuurlijke besluitvorming	36
12. Monitoring en Escalatieprocedure	38
13. Communicatie over de resultaten van de beoordeling	39
14. Evaluatie beoordeling periode 2023-2035	40
Bijlage 1 Memo Overzicht Omgevingswetgeving i.r.t. de veiligheid van primaire waterkeringen	41
Bijlage 2 Memo Beschrijving waterveiligheidssysteem en omgaan met nieuwe kennis	42
Bijlage 3 Kwaliteitsdimensies en -indicatoren en daaraan gestelde eisen	43

1. Inleiding

Beoordeling van de primaire waterkeringen

Sinds 1 januari 2017 is de overstromingskans de basis voor de beoordeling van de veiligheid van de primaire waterkeringen door de beheerders. In de periode 2017-2023 is de eerste Landelijke Beoordeling primaire waterkeringen op basis van Overstromingskansen (LBO1) uitgevoerd. Voorliggend draaiboek bevat bestuurlijke afspraken t.a.v. de tweede periode voor de beoordeling primaire waterkeringen op basis van overstromingskansen van 2023 tot 2035.

Tijdens de eerste beoordeling is veel ervaring opgedaan met het bepalen van overstromingskansen. In de komende periode staat het 'continue' inzicht in overstromingskansen centraal. De beoordeling wordt daarmee integraal onderdeel van de Zorgplicht van de waterkeringbeheerder: alle activiteiten van de waterkeringbeheerder staan in het teken van het monitoren van de omgevingswaarde. De juridische basis van de regeling voor de beoordeling verandert van de Waterwet¹ naar de Omgevingswet (Ow)², passend bij de systematiek en terminologie van de Omgevingswet. Hierdoor veranderen enkele termen. De Omgevingsregeling (Or)³ spreekt van monitoring van de omgevingswaarden, wat neer komt op het 'bewaken' van de veiligheid door de beheerder zodanig dat hij -op tijd- maatregelen kan treffen en het hele systeem van primaire waterkeringen in 2050 op orde is.

De beoordeling richt zich meer dan voorheen op het genereren van informatie voor de andere activiteiten binnen de zorgplicht. De Omgevingsregeling bevat minder inhoudelijke voorschriften dan de Ministeriële Regeling uit 2017⁴ en is gericht op het in samenhang beschouwen van het gedrag van de kering. Inzicht in het gedrag van de waterkering is nodig voor het bepalen van overstromings- of faalkansen. De locatie- en situatie specifieke omstandigheden van de waterkering bepalen de kansen. Modellen zijn daarbij ondersteunend en niet leidend.

Met het in werking treden van de Omgevingswet⁵, het Besluit Kwaliteit Leefomgeving (Bkl)⁶ en de Omgevingsregeling (Or) per 01-07-2023, zijn de *omgevingswaarden*⁷ van de dijktrajecten en de 'andere parameters voor de signalering over de veiligheid van een dijktraject' van kracht. De omgevingswaarden zijn voor alle primaire dijktrajecten opgenomen in Bijlage 2 van het Bkl. Onder de voormalige Waterwet stonden deze omgevingswaarden bekend als normen; de *ondergrens* en de *signaleringswaarde*.

¹ <https://wetten.overheid.nl/BWBR0025458/2021-07-01>

² <https://iplo.nl/regelgeving/omgevingswet/>

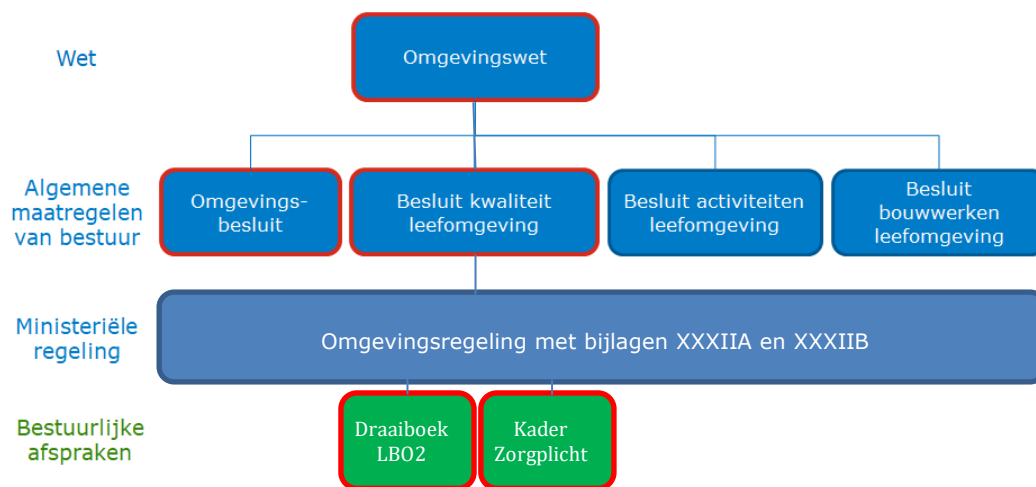
³ <https://iplo.nl/regelgeving/omgevingswet/omgevingsregeling/>

⁴ <https://wetten.overheid.nl/BWBR0039040/2017-01-01>

⁵ Indien de Omgevingswet niet in werking treedt valt de Omgevingsregeling onder de Waterwet

⁶ <https://iplo.nl/regelgeving/omgevingswet/besluit-kwaliteit-leefomgeving/>

⁷ <https://iplo.nl/regelgeving/instrumenten/omgevingswaarde/>

Figuur 1 juridisch stelsel Omgevingswet i.r.t. de beoordeling van primaire waterkeringen.

In Bijlage 1, *Memo Overzicht Omgevingswetgeving i.r.t. de veiligheid van primaire waterkeringen* is bovenstaand juridische stelsel op hoofdlijnen uiteengezet, specifiek voor de artikelen die gaan over de beoordeling van primaire waterkeringen. Elke beheerder monitort de omgevingswaarden van de dijktrajecten in zijn beheer. Dat betekent concreet:

1. Continu bewaken van veranderingen t.a.v. het watersysteem (belasting) en de waterkering (sterkte) vanuit de algemene zorgplicht (continu proces) en
2. Bepalen van de overstromings-of faalkans van het dijktraject als nieuwe inzichten daar aanleiding toe geven, door het uitvoeren van een beoordeling, met een minimum van tenminste eens per twaalf jaar.

T.a.v. het tweede punt, de beoordeling, zijn waterschappen en Rijkswaterstaat verplicht *ten minste* eenmaal per twaalf jaar een beoordeling uit te voeren volgens de op dat moment geldende *Omgevingsregeling met betrekking tot de veiligheid van primaire waterkeringen*.

Ambitie periode 2023-2035

De afgelopen periode hebben de waterkeringbeheerders voor de eerste keer hun waterkeringen beoordeeld aan de nieuwe norm en met de nieuwe overstromingskansbenadering. Dit was de eerste stap richting het beleidsdoel: systeem op orde in 2050.

In de komende periode zet de sector een grote stap richting 'continu inzicht in de waterveiligheid', de beheerder is steeds beter in staat de actuele veiligheid van zijn waterkering (afstand tot de norm) in te schatten, gegeven actuele kennis en informatie. In 2035 hebben de beheerders een nauwkeurig beeld van de staat van de primaire waterkeringen in hun beheer en in welke mate de dijktrajecten voldoen aan de normen. In de komende periode zet de sector weer een grote stap richting het beleidsdoel. Dit leidt tot de volgende, gezamenlijk opgestelde, ambitie:

Ambitie

In 2035 heeft elke beheerder *continu inzicht* in de veiligheid van de dijktrajecten in zijn beheer. De periodieke beoordeling is integraal onderdeel van de zorgplichtactiviteiten van de beheerder in het licht van de monitoring van de omgevingswaarden. In 2035 kent de beheerder zijn veiligheidsopgave en heeft maatregelen genomen om in 2050 aan de norm te voldoen.

Het tweede landelijk veiligheidsbeeld is een actueel beeld gebaseerd op *overstromings- en faalkansanalyses* waarbij het *gedrag* van de waterkering *centraal* staat.

Doel Draaiboek

Dit draaiboek bevat geen aanvullende regels, maar bestuurlijke *afspraken* tussen de bij de beoordeling betrokken en belanghebbende partijen t.a.v. de *uitvoering van de beoordeling*.

Alleen door intensief samen te werken, met oog voor elkaars belangen en verantwoordelijkheden, kan de komende periode succesvol zijn. Betrokken partijen zijn afhankelijk van elkaars informatie en medewerking. Dit draaiboek bevat afspraken over de praktische uitvoering van de beoordeling, onder meer t.a.v. het plan van aanpak en de planning, ondersteuning en advies (werkateliers), kwaliteitsborging, uitwisselen van informatie en gegevens en de rapportage. Ook bevat dit draaiboek een uitwerking van de in *Bijlage XXXIIIA van de Omgevingsregeling* genoemde kwaliteitsindicatoren.

Doelgroep draaiboek

Dit draaiboek is primair bedoeld voor waterkeringbeheerders (waterschappen en RWS) en Rijk (DGWB en ILT) met een directe verantwoordelijkheid t.a.v. de beoordeling, maar is ook nuttig voor anderen (kennisinstituten, bedrijfsleven) die inhoudelijk of beleidsmatig bij de beoordeling van primaire waterkeringen zijn betrokken.

Totstandkoming draaiboek

Deze eerste versie van het draaiboek voor de tweede beoordelingsperiode is onder penvoering van procesregisseur DGWB en in coproductie met een vertegenwoordiging van alle bij de beoordeling van primaire waterkeringen betrokken partijen (zie Hoofdstuk 2) opgesteld, besproken in diverse ambtelijke gremia [zie

Ambtelijke voorbereiding] en op 19 december 2022 bestuurlijk bekrachtigd in het Bestuurlijk Overleg Water [zie Bestuurlijke besluitvorming].

De evaluatie van de eerste ronde beoordeling (LBO1) in 2023 of latere tussenevaluaties geven mogelijk aanleiding afspraken in dit draaiboek te schrappen, te wijzigen of toe te voegen.

2. Rol en taakverdeling

In paragraaf 1.2 van de Toelichting op de Wijziging Omgevingsregeling zijn de rollen van de verschillende partijen in het beoordelingsproces beschreven en wordt voor een meer uitgebreide beschrijving verwezen naar dit Draaiboek.

Om de 2^e beoordelingsperiode vlot te laten verlopen, is het belangrijk dat de betrokken partijen gedurende de uitvoering van de beoordeling intensief samenwerken en oog blijven houden voor elkaars rollen en taken. Alleen dan is een doelmatige en efficiënte beoordeling mogelijk, kunnen eventuele hobbels in het proces en/of onvolkomenheden in het instrumentarium tijdig en in goed overleg worden opgelost en worden de vervolprocessen adequaat gevoed. De basis voor Tabel 1 is afkomstig uit de Toelichting op de wijziging Omgevingsregeling. Enkele belanghebbende partijen zijn toegevoegd. Onder de tabel is per organisatie een beknopte toelichting opgenomen.

Partij		Rol
Organisatie	Onderdeel	
Beheerders		
De waterschappen		<ul style="list-style-type: none"> - Monitoren dijktrajecten in beheer bij waterschappen en brengen verslag daarover uit aan de Minister van Infrastructuur en Waterstaat (hierna: minister). - Beoordelen dijktrajecten indien daar vanuit de monitoring noodzaak toe is, met een minimum van 1x per 12 jaar. - Signaleren problemen en aandachtspunten voor het proces van het beoordelen. - Maken afspraken over de beoordeling van dijktrajecten die onder meerdere beheerders vallen. - Communiceren met de omgeving over de beoordelingsresultaten.
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat	Rijkswaterstaat	<ul style="list-style-type: none"> - Monitort dijktrajecten in haar beheer en brengt daarover verslag uit aan de minister. - Beoordeelt dijktrajecten indien daar vanuit de monitoring noodzaak toe is, met een minimum van 1x per 12 jaar. - Signaleert problemen en aandachtspunten voor het proces van het beoordelen. - Maakt afspraken over de beoordeling van trajecten die onder meerdere beheerders vallen. - Communiqueert met de omgeving over de beoordelingsresultaten.
Toezichthouder en rapporteur		
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat	Inspectie Leefomgeving en Transport	<ul style="list-style-type: none"> - Houdt toezicht op de beoordeling van de primaire waterkeringen door de beheerder.

	(verder: ILT)	<ul style="list-style-type: none"> - Houdt in het toezicht rekening met de Or en de bijlagen voor het uitvoeren van de beoordeling. - Geeft een resultaatverklaring af over de uitgevoerde beoordeling. - Zorgt voor onafhankelijke berichtgeving naar de bewindspersoon van IenW over onder meer de voortgang van de beoordelingen. - Stelt in 2035 het landelijk verslag op.
Procesregisseur		
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat	Directoraat-Generaal Water en Bodem	<p>De minister is systeemverantwoordelijke voor de waterveiligheid. DGWB namens de minister:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Regisseert het gehele proces en bewaakt vanuit deze rol de voortgang van het proces. - Stelt een compleet en voldoende Basisinstrumentarium beschikbaar ter ondersteuning van de beoordeling en is verantwoordelijk voor de kwaliteitsborging van dit instrumentarium. - Stelt jaarlijks een releasekalender op voor nieuwe kennis en instrumenten die door het Rijk en derden worden ontwikkeld. - Is verantwoordelijk voor de communicatie over de voortgang van de beoordeling. - Is verantwoordelijk voor het (laten) evalueren van het doorlopen van het beoordelingsproces.
Belanghebbenden		
Unie van waterschappen		<ul style="list-style-type: none"> - Behartigt de belangen van de waterschappen.
STOWA	Kennis en Kundeplatform	<ul style="list-style-type: none"> - Organiseert uitwisseling van kennis en ervaringen tussen beheerders.
HWBP		<ul style="list-style-type: none"> - het HWBP is de alliantie waarbinnen primaire waterkeringen worden versterkt.

Tabel 1 rollen binnen de beoordeling in de periode 2023-2035, gebaseerd op de Toelichting op de wijziging Omgevingsregeling paragraaf 1.2

Beheerders (waterschappen en RWS)

De waterkeringbeheerder (waterschap of RWS) is verantwoordelijk voor de *monitoring van de waterveiligheid*. Als onderdeel daarvan voert de beheerder een beoordeling uit voor de dijktrajecten in zijn beheer. Aan de hand van de geldende omgevingswaarden bepaalt de beheerder indien daar aanleiding toe is (met een minimum van eens per 12 jaar) voor alle trajecten in welke categorie het veiligheidsoordeel valt. De beheerder maakt daarbij gebruik van alle hem beschikbare en relevante kennis. Wanneer een traject onder meerdere beheerders valt maken de beheerders onderling afspraken over de uitvoering van de beoordeling [zie Samenloop] en welke partij het resultaat van de beoordeling aan de minister (ILT) rapporteert. De beheerder maakt voor de uitvoering van de beoordeling een planning voor alle trajecten die onder zijn beheer vallen. Beheerders delen hun ervaringen zowel onderling, onder andere via het Kennis en Kundeplatform [zie KKP Collegiaal advies], als met DGWB/RWS, ten behoeve van de doorontwikkeling van

het Basisinstrumentarium. De beheerders communiceren over de beoordelingsresultaten met de omgeving en stemmen de communicatie hierover onderling af, zeker wanneer sprake is van samenloop.

Toezichthouder en rapporteur (ILT)

De ILT houdt in de komende periode, als onderdeel van het toezicht op de waterveiligheid, onder meer toezicht op de kwaliteitsborging van de beoordeling. De ILT is om de kwaliteitsborging te toetsen afhankelijk van de informatie die de beheerder beschikbaar stelt. Beheerders informeren de ILT over hun planning van de beoordelingen en stellen de ILT in staat om informatie in te zien of hierover in contact te treden met de beheerder. Indien de ILT dat noodzakelijk acht, reageert zij schriftelijk naar de beheerder over haar bevindingen.

De ILT verzamelt en beoordeelt informatie van de beoordelingen en bericht hierover periodiek aan de bewindspersoon. In het bericht wordt in ieder geval gerapporteerd over de planning van de beoordelingen, de daadwerkelijke uitvoering en eventuele bevindingen uit het toezicht.

Procesregisseur (DGWB)

DGWB is Procesregisseur. Het Rijk vult de regierol in vanuit de systeemverantwoordelijkheid voor de waterveiligheid door het proces van de beoordeling op hoofdlijnen voor te schrijven en daarbij de (inhoudelijke) randvoorwaarden vanuit het waterveiligheidsbeleid te geven. Vanuit deze rol is DGWB ook de penvoerder van het draaiboek dat nadrukkelijk een gezamenlijk document is en geen set met regels betreft die DGWB oplegt.

Indien het proces niet loopt zoals vooraf bedacht stuurt DGWB bij, bijvoorbeeld door andere of aanvullende afspraken te maken in dit Draaiboek, door extra informatie te verschaffen, gesprekken te organiseren, of via een wijziging van de Omgevingsregeling.

3. Relatie met andere beheerprocessen

De beoordeling is een belangrijke activiteit voor het beheersen van overstromingsrisico's. Een beoordeling levert informatie over de afstand tot de Omgevingswaarde. Indien die te groot blijkt staat de beheerder voor de vraag welke maatregelen nodig, wenselijk én mogelijk zijn binnen de reguliere lijnorganisatie en/of in HWBP verband. Het beoordelingsresultaat is dus input voor vervolgpacten zoals bijvoorbeeld het maken of aanpassen van beheerplannen, het uitvoeren van aanvullend onderhoud, het aanscherpen van sluitprotocollen van kunstwerken of het starten van een Trajectaanpak⁸ en daarna eventueel een HWBP verkenning. Andersom zijn voor een goede beoordeling gegevens uit de andere processen nodig, zoals inspectieresultaten en ontwerpgegevens uit versterkingsprojecten. Gezamenlijk geven al deze activiteiten invulling aan de zorgplicht. De paragrafen hierna leiden naar enkele afspraken die moeten bijdragen aan het goed functioneren van de hele keten.

Beoordelen als onderdeel van de zorgplicht

De beheerder zorgt ervoor dat de primaire waterkering in een zodanige toestand verkeert dat aan de Omgevingswaarde (eerder: de norm) wordt voldaan en dat dat vervolgens ook zo blijft middels activiteiten binnen de zorgplicht. In het Kader Zorgplicht (2015)⁹ zijn afspraken over de uitvoering van de Zorgplicht vastgelegd. Het kader bevat afspraken over diverse zorgplichtactiviteiten zoals het uitvoeren van periodieke inspecties, regulier onderhoud en calamiteitszorg. De meest recente versie is versie 2.0 uit 2015. Het kader Zorgplicht heeft de status van bestuurlijke afspraak tussen de minister en de besturen van de beheerders.

De beheerder monitort continu en stelt naar aanleiding daarvan jaarlijks een Veiligheidsrapportage primaire waterkeringen op. In de *Omgevingsregeling Bijlage XXXIIA* wordt hiernaar verwezen. Deze rapportage bevat het actuele veiligheidsbeeld (monitoring omgevingswaarde) ten opzichte van het beeld uit de voorgaande veiligheidsrapportage en de argumentatie om het meest recente veiligheidsoordeel en/of de areaalplanning al dan niet te herzien. Een -niet voorgeschreven- handreiking ('dummy') voor de Veiligheidsrapportage Zorgplicht is door de STOWA opgesteld en te downloaden via de STOWA website¹⁰.

De beheerder bewaakt vanuit de zorgplicht of de naar aanleiding van LBO1 te nemen dan wel genomen maatregelen voor de beheersing van de overstromingskans zijn uitgevoerd met het beoogde resultaat. In paragraaf 7.3 (Versterkingsprojecten) van *Omgevingsregeling Bijlage XXXIIA* staat dat de tot en met de peildatum (1-1-2035) geplande of vergunde maatregelen, zoals het suppletieprogramma uit het vigerend kustbeleid en rivierkundige ingrepen, als uitgevoerd moeten worden beschouwd. Dat geldt ook voor gepland regulier en aanvullend klein onderhoud. Gepland groot onderhoud of een dijkversterking (binnen HWBP) kunnen gevolgen hebben voor het trajectoordeel. De beheerder rapporteert daarover in zijn jaarlijkse veiligheidsrapportage. Zijn de maatregelen op peildatum niet uitgevoerd zoals eerder verwacht, dan is wellicht actualisatie van het trajectoordeel (een nieuwe beoordeling) nodig, net zoals dat bij het beschikbaar komen van nieuwe kennis het geval is.

Afspraken

- Bestuurlijke afspraken over de (uitvoering van de) Zorgplicht worden in het Kader Zorgplicht vastgelegd en niet in voorliggend Draaiboek Beoordeling. Het kader Zorgplicht wordt in 2023 geactualiseerd om beter aan te sluiten bij de Omgevingswet.
- Beheerders maken jaarlijks een veiligheidsrapportage conform het kader zorgplicht voor hun bestuur

⁸ <https://unievannwaterschappen.nl/publicaties/handreiking-trajectaanpak/>

⁹ https://iplo.nl/publish/pages/132795/kader_zorgplicht_versie_2_0_def_maart_2015.pdf

¹⁰ https://www.stowa.nl/sites/default/files/assets/PROJECTEN/Projecten%202018/485000%20PIW/485021%20Zorgplicht%20Praktijkvoorbeelden/Stuurgroep%20Zorgplicht/201710_zorgplicht_dummy_handreiking_rapportage_zo.pdf

en stakeholders en nemen daar, in lijn met continu monitoren, ook de (areaal-)planning van beoordelingen in op. De beheerder bespreekt verder de eventuele impact van nieuwe kennis op de stabiliteit van eerder afgegeven trajectoordelen en de resultaten van eventuele aanvullend uitgevoerde analyses.

Relatie met HWBP

In de Toelichting op de wijziging Omgevingsregeling staat over de relatie tussen de beoordeling en het HWBP dat de [Beoordelingsrapportage van het dijktraject], voorzien van een resultaatverklaring van de ILT, aanleiding kan zijn om een versterkingsproject aan te melden bij het HWBP. De beheerder kan het resultaat van de beoordeling (tekort aan veiligheid) eerst in een Trajectaanpak (geen verplichting) vertalen met daarin de keuze van type(n) maatregelen en vervolgens in concrete maatregelen om het veiligheidstekort weer op te lossen. Deze concrete maatregelen kunnen HWBP projecten zijn. Anders dan voor het landelijke veiligheidsbeeld (Besluit kwaliteit leefomgeving: verslag over de algemene waterstaatkundige toestand van de primaire waterkeringen) is voor aanmelden bij het HWBP een meer gedetailleerd beeld van het veiligheidstekort benodigd, per dominant mechanisme en op vakniveau. De versterkingsopgave moet immers bekend zijn. Ook het verloop van de overstromingskans in de tijd in plaats van op één peildatum, is voor versterken essentieel. De Ingangstoets¹¹ van het HWBP is bedoeld om vast te stellen of er voldoende informatie is voor een stabiele projectscope, waaronder de waterveiligheidsopgave.

In *paragraaf 7.3 van Bijlage XXXIIA (Versterkingsprojecten)* staat dat versterkingsmaatregelen die op peildatum (1-1-2035) op het HWBP staan (Verkenning, Planuitwerking of Realisatie) als uitgevoerd moeten worden beschouwd, waarmee de bijdrage aan de overstromings- of faalkans van het betreffende onderdeel van het dijktraject verwaarloosbaar is. Voor de overige delen van het dijktraject bepaalt de beheerder de bijdrage aan de overstromings- of faalkans. De beheerder monitort ook die (delen van) dijktrajecten die zijn opgenomen op het HWBP programma. Zolang een project niet is gestart kan nieuwe kennis de overstromingskans beïnvloeden en daarmee ook de projectscope en de prioritering. Voor recent opgeleverde projecten bepaalt de beheerder of de invloed van nieuwe kennis op de resultaten uit uitgevoerde ontwerpanalyses leiden tot een significante verandering in de overstromings- of faalkans van het dijktraject, in relatie tot de omgevingswaarde. Uit de verificatie en validatie van een dijkversterkingsproject volgt of de versterkte waterkering aan de waterveiligheidseisen voldoet.

Afspraken

- De beheerder geeft in de beoordelingsrapportage van een dijktraject aan of en zo ja waar maatregelen in HWBP kader zijn voorzien. Of het daadwerkelijk tot (deze) HWBP projecten komt volgt echter uit de (optionele) Trajectaanpak en de ingangstoets van het HWBP.
- De UvW definieert en ontsluit de minimale informatiebehoefte uit de beoordeling t.a.v. de (optionele) Trajectaanpak.
- Het HWBP definieert en ontsluit de minimale informatiebehoefte voor in te dienen projecten. Deze informatie volgt immers niet één op één uit de beoordeling.

¹¹ <https://www.hwbp.nl/werkwijze/programmeren-en-begroten/ingangstoets>

4. Omgaan met nieuwe kennis

Definitie nieuwe kennis

Onderzoek leidt tot nieuwe kennis. Ook ervaring met het uitvoeren van overstromingskansanalyses leidt tot nieuwe kennis. Nieuwe kennis kan op het hele beoordelingsproces van toepassing zijn, bijvoorbeeld op de aanpak (slimmer), op schematisaties (completer) of op een rekenmodel (scherper). Nieuwe kennis kan direct in een overstromingskansanalyse worden toegepast, of eerst worden verwerkt in een instrument, bijvoorbeeld een applicatie of een handleiding. De beheerder past alle hem beschikbare kennis toe, het rijk stelt algemene en generieke kennis ter beschikking via het basisinstrumentarium, na interne en externe kwaliteitsborging.

Kennisontwikkeling

In *paragraaf 7.2 van Bijlage XXXIIA* (Omgaan met nieuwe kennis) is op hoofdlijnen beschreven hoe het beschikbaar komen van nieuwe kennis de planning van de beoordeling kan beïnvloeden. In [Bijlage 2, Memo Beschrijving waterveiligheidssysteem en omgaan met nieuwe kennis](#) is in meer detail beschreven dat kennisontwikkeling doorlopend plaatsvindt, door Rijk, waterschappen en HWBP, door kennisinstellingen en bedrijfsleven. Onderzoek naar de sterkte van en belastingen op waterkeringen leidt tot nieuwe kennis die vervolgens, bij voldoende vertrouwen, in de praktijk kan worden toegepast. De beheerder kan ook zelf, op eigen initiatief, onderzoek doen. De beheerder is in dat geval zelf verantwoordelijk voor de kwaliteit van de door hem ontwikkelde kennis en instrumenten. Van het Basisinstrumentarium dat de minister beschikbaar stelt mag de beheerder verwachten dat de inhoudelijke kwaliteit is geborgd, mits toegepast binnen de gestelde randvoorwaarden. De beheerder hoeft dan dus de kwaliteit van de (reken)methode niet te onderbouwen, maar wel waarom de methode in zijn specifieke situatie toepasbaar is.

In dezelfde memo is opgenomen dat de beheerder in de jaarlijkse Veiligheidsrapportage rapporteert over de impact van nieuwe kennis op het veiligheidsbeeld (het veiligheidsoordeel, de categorie). De beheerder is verantwoordelijk voor het volgen van kennisontwikkeling en het rekening houden met nieuwe kennis die het beeld van de veiligheid van de waterkeringen in zijn beheer kan beïnvloeden (Wilnis arrest¹²). De Hoge Raad heeft destijds aangegeven dat de -ten tijde van de doorbraak bestaende- kennis van het risico, moet worden meegewogen. De beheerder heeft daarom de taak het overzicht op kennisontwikkeling te houden (haalplicht). Aanbieders van nieuwe kennis hebben daarnaast de taak beheerders te informeren over in ontwikkeling zijnde kennis (brengplicht). Gezamenlijk moeten de kennisontwikkelaars trachten te voorkomen dat de beheerder wordt overvallen door nieuwe kennis. Het rijk informeert de beheerders over zijn kennis- en instrumentontwikkeling via de releasekalender.

Nieuwe kennis i.r.t. het Basisinstrumentarium

De Omgevingsregeling en de twee bijlagen bevatten *voorschriften* voor het beoordelingsproces (*Procesinstrumentarium*). De Omgevingsregeling geldt -in principe- 12 jaar. De minister stelt naast de verplichte procesvoorschriften ook diverse handleidingen en instrumenten -het *Basisinstrumentarium*- beschikbaar die de beheerder *kan* gebruiken bij het bepalen van de overstromingskans. Het gaat om diverse handleidingen, modellen, applicaties, Technische Leidraden en databases.

In de Toelichting op de Wijziging van de Omgevingsregeling is (hoofdstuk 3) het Basisinstrumentarium voor beoordelen en ontwerpen op hoofdlijnen beschreven. Opgedane nieuwe kennis *kan* periodiek verwerkt worden in het Basisinstrumentarium, geprioriteerd op basis van beschikbare middelen. Het is dus zeker niet zo dat alle nieuwe kennis automatisch in het landelijke Basisinstrumentarium terecht komt. De kwaliteit van de instrumenten in het Basisinstrumentarium is geborgd en de instrumenten worden doorontwikkeld binnen het programma BOI.

¹² <https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:HR:2010:BN6236>

Beheerders maken eigen afwegingen t.a.v. het verwerken van nieuwe kennis in de oordelen, volgens de factsheet 'Omgaan met nieuwe kennis' ([Bijlage 2](#)). Nieuwe kennis kan van invloed zijn op eerder uitgevoerde beoordelingen. Indien het veiligheidsoordeel als gevolg van nieuwe kennis *niet langer stabiel is*, maar één of meerdere categorieën verschuift, dan heeft dit consequenties voor de te treffen voorzieningen en het handelingsperspectief. Controleren of een eerder afgegeven trajectoordeel nog steeds stabiel is betekent overigens niet dat de hele beoordeling (integrale overstromingskansanalyse) opnieuw gedaan moet worden, maar wel dat de impact van nieuwe kennis in beeld wordt gebracht.

- Als het oordeel *slechter* wordt en van A of B een C of D wordt, dan ligt een formele actualisatie van de beoordeling voor de hand. Dit is echter geen verplichting, immers de beheerder moet minimaal eens per 12 jaar formeel beoordelen. Voor aanmelden bij het HWBP is echter een formele door de ILT geaccordeerde beoordeling van het traject nodig. Als met maatregelen in beheer en onderhoud het nieuwe ontstane veiligheidstekort kan worden opgelost is geen formele actualisatie van de beoordeling nodig.
- Als het oordeel *beter* wordt en van D of C een B of A wordt, is het wellicht nodig om bij het HWBP aangemelde projecten of voorgenomen maatregelen in het beheer en onderhoud te heroverwegen of te herprioriteren. Nieuwe kennis heeft in dat geval veel geld bespaard.

Afspraken

- Het Rijk ontwikkelt het Basisinstrumentarium binnen het programma BOI door. Het Rijk stelt, nadat de kwaliteit is geborgd, Basisinstrumentarium beschikbaar voor gebruik bij de beoordeling. Zo nodig vraagt het Rijk het ENW om advies. Elke BOI-Release wordt begeleid door een landelijke impactanalyse.
- Het Rijk zorgt voor een actueel overzicht van de kennis (Kennis voor Keringen) en instrumenten (BOI) die het Rijk ontwikkelt i.r.t. de sterkte van en belastingen op primaire waterkeringen, inclusief een planning voor de korte, middellange en lange termijn. Dit overzicht, de 'KvK/BOI Releasekalender' wordt via de pagina 'Kennisontwikkeling primaire waterkeringen' op IPLO gepubliceerd en regelmatig geactualiseerd (brengplicht).
- Het HWBP zorgt voor een actueel overzicht van de kennis die het HWBP ontwikkelt (Kennis en Innovatieagenda) i.r.t. de sterkte van en belastingen op primaire waterkeringen, inclusief een planning. Het HWBP publiceert het overzicht (brengplicht).
- De STOWA zorgt voor een actueel overzicht van de kennis die de waterschappen ontwikkelen i.r.t. de sterkte van en belastingen op primaire waterkeringen, inclusief een planning. De STOWA publiceert het overzicht (brengplicht).
- Rijk (DGWB/RWS), HWBP en waterschappen (STOWA) *brenge*n zowel de opgedane kennis (terug kijken) als de ontwikkelagenda's (vooruitkijken) *samen* (brengplicht).
- Beheerders zijn verantwoordelijk voor het verkrijgen van het overzicht van nieuwe kennis en leggen de voor hun areaal relevante nieuwe kennis in de jaarlijkse Veiligheidsrapportage vast, inclusief het (verwachte) effect op de meest recente veiligheidsoordelen van de dijktrajecten in hun beheer. Tevens geven zij aan wat de impact op de areaalplanning is van kennis die verwacht wordt, maar nog in ontwikkeling is.
- In het [Werkatelier] wordt door de experts vanuit hun landelijke overzicht speciale aandacht geschonken aan de beschikbaarheid en de impact van nieuwe kennis op de overstromingskans van een dijktraject. Het [Werkatelier] adviseert de beheerder over de beschikbaarheid en de toepasbaarheid van nieuwe kennis en instrumenten voor de dominante faalpaden. De kennis en ervaring opgedaan in het project komen weer ten goede aan de technisch inhoudelijke doorontwikkeling van instrumenten voor de beoordeling.
- Het [ENW] is beschikbaar voor adviesvragen over nieuwe methoden, niet over de vraag of bekende kennis goed is toegepast.

IPLO Helpdesk

De IPLO Helpdesk is beschikbaar voor vragen over de *Omgevingsregeling* en de *Bijlagen XXXIIA en XXXIIB* daarbij. Verder kan de beheerder bij de IPLO Helpdesk terecht met vragen over de toepassing van het Basisinstrumentarium, ofwel de door het Rijk beschikbaar gestelde applicaties, technische leidraden en gegevens. Specifiek voor vragen over de beoordeling geldt dat vragen die bij IPLO binnenkomen in eerste instantie door IPLO medewerkers worden beantwoord. Tweede lijn is RWS WVL, derde lijn (complexere vragen) zet RWS WVL door naar Deltares en/of (een) marktpartij(en). De antwoorden worden vervolgens weer door RWS WVL beoordeeld en bij akkoord doorgezet naar IPLO en uiteindelijk de vragensteller.

Afspraken

- De IPLO Helpdesk/Vakgroep Water is beschikbaar voor toelichting op en vragen over het gebruik (de toepassing) van de Omgevingsregeling en *bestaand* Basisinstrumentarium.
Contact via <https://iplo.nl/contact/>
- Gestelde vragen en verstrekte antwoorden van IPLO zijn publiek beschikbaar op www.iplo.nl
- Vragen die regelmatig terugkomen komen worden verwerkt in QenA's¹³. Deze QenA's worden opgesteld door een apart team bij IPLO en worden inhoudelijk gecontroleerd door een deskundige van RWS WVL, Deltares en/of een marktpartij. RWS WVL checkt ook of de antwoorden conform de systematiek van het BOI zijn en passen binnen de kaders van de Omgevingsregeling.
- De IPLO Helpdesk is niet bedoeld voor reviews (kwaliteitsborging) van uitgevoerde beoordelingen.
- Kosten voor de IPLO Helpdesk t.a.v. de ondersteuning bij de beoordeling komen voor rekening van RWS/DGWB.

KKP Collegiaal advies

Uit de praktijk van het beoordelen blijkt duidelijk de behoefte aan (diverse vormen van) afstemming en ondersteuning. Binnen het KKP wisselen waterkeringbeheerders, RWS, kennisinstituten en ingenieursbureaus kennis uit op het gebied van beoordelen. Het Kennis- en Kundeplatform is een kennisnetwerk waarin medewerkers die zich bezighouden met de beoordeling van de primaire waterkeringen samenwerken, kennis opbouwen en delen. Kennis (vakinhoudelijke kennis, snappen van de som) én kunde (zoals vaardigheid om instrumenten toe/aan te passen, bekwaamheid om het verhaal van de dijk te interpreteren en ervaring om de juiste vragen te kunnen stellen) zijn van essentieel belang om de waterveiligheidsstaken op een verantwoorde, sobere en doelmatige wijze uit te (blijven) voeren. Het KKP organiseert meerdere malen per jaar bijeenkomsten. Dit zijn bijeenkomsten rond een bepaald actueel thema of reguliere vakgroepbijeenkomsten. Tevens worden er bijeenkomsten voor BOI-projectleiders georganiseerd. Het KKP is ontstaan gedurende LBO1 en blijft de komende periode op een vergelijkbare wijze opereren. In 2022 bestaan er 7 KKP vakgroepen (<https://knp.stowa.nl/vakgroepen>): Geotechniek, HR & Bekledingen, NWO's, Kunstwerken & Langsconstructies, Data, Monitoring en Duinen. Gedurende de komende beoordelingsperiode kunnen vakgroepen wijzigen.

Afspraken

- Kosten voor de organisatie van het KKP komen voor rekening van de deelnemers.
- Waterkeringbeheerders, RWS, kennisinstituten en adviesbureaus geven collegiaal advies
- Het KKP kan worden ingezet om een collegiale review uit te voeren.

ENW Advies

Beheerders en DGWB kunnen het ENW¹⁴ om advies vragen over uiteenlopende technisch-inhoudelijke aspecten van de waterveiligheid bij de beoordeling van primaire waterkeringen.

¹³ <https://iplo.nl/thema/water/waterveiligheid/primaire-waterkeringen/beoordelen-primaire-waterkeringen/vragen/faq-wbi/>

¹⁴ <https://www.enwinfo.nl/>

Afspraken

- Het ENW adviseert niet over het toepassen van het Basisinstrumentarium.
- De procedure rondom ENW advies opgenomen in het ENW Reglement¹⁵.

¹⁵ https://www.enwinfo.nl/publish/pages/182851/reglement-enw-2019-07-15-def-dv_1.pdf

5. Areaalplanning beheerder

In de *Omgevingsregeling Bijlage XXXIIA* is opgenomen dat de beheerder aan het begin van de beoordelingsperiode (2023/2024) een planning opstelt van de uitvoering van de beoordeling van de dijktrajecten in zijn beheergebied (areaalplanning), inclusief een toelichting op de gemaakte keuzes. In de planning geeft de beheerder aan in welk jaar hij elk traject rapporteert aan de minister (ILT). Meerdere aspecten spelen daarbij een rol, zoals in LBO1 afgegeven Voorlopige Veiligheidsoordelen (afonden voor 1-1-2029), lopende dijkversterkingen, beschikbare capaciteit en financiën, samenloop met collega beheerders, een noodzakelijke meetcampagne van bijvoorbeeld waterspanningen of stijghoogten, of nieuwe kennis en instrumenten die gedurende de beoordelingsperiode verwacht worden. In de *Omgevingsregeling Bijlage XXXIIA* is aangegeven dat de afspraken over het vastleggen en actualiseren van de areaalplanning van de beoordeling worden vastgelegd in dit Draaiboek.

De areaalplanning (in *Bijlage XXXIIA: 'Planning van de beoordeling'*) maakt de beheerder allereerst voor zichzelf, voor het eigen bestuur, met als doel de te maken kosten en in te zetten capaciteit te verantwoorden en te reserveren. Daarnaast levert de areaalplanning ook informatie voor de overige bij de beoordeling betrokken partijen en overige belanghebbenden.

Afspraken

- Beheerders stellen uiterlijk in 2024 een planning op voor de beoordeling van hun areaal (waarbij de planning van trajecten in samenhang wordt aangegeven), voorzien van criteria, waaronder de datum van de laatste resultaatverklaring door de ILT.
- Gedurende de beoordelingsperiode stelt de beheerder de areaalplanning bij als daartoe aanleiding is. De beheerder legt de actuele planning of herziening van de beoordeling van zijn dijktrajecten in de komende periode jaarlijks vast in zijn Veiligheidsrapportage.
- Tussen twee beoordelingen zit maximaal 12 jaar, gerekend vanaf de laatste resultaatverklaring van de ILT. Dus wanneer een dijktraject in LBO1 in 2019 is voorzien van een resultaatverklaring, volgt uiterlijk in 2031 een nieuwe resultaatverklaring.
 - Wanneer kort voor het verstrijken van de 12 jaar blijkt dat nieuwe kennis aanstaande is die tot een significante wijziging (ander handelingsperspectief) in de overstromingskans zal leiden, kan de beheerder er voor kiezen om een resultaatverklaring te vragen aan de ILT op basis van reeds bestaande analyses, met de toezegging dat hij een nieuwe beoordeling uitvoert zodra de nieuwe kennis beschikbaar is. De beheerder treedt in dit geval in overleg met DGWB en de ILT.
 - De bijdrage aan de overstromings- of faalkans van onderdelen van een dijktraject dat wordt versterkt, wordt verwaarloosbaar gesteld. Deze onderdelen hoeven, wanneer de 12 jaar is verstreken, dus niet te worden beoordeeld.

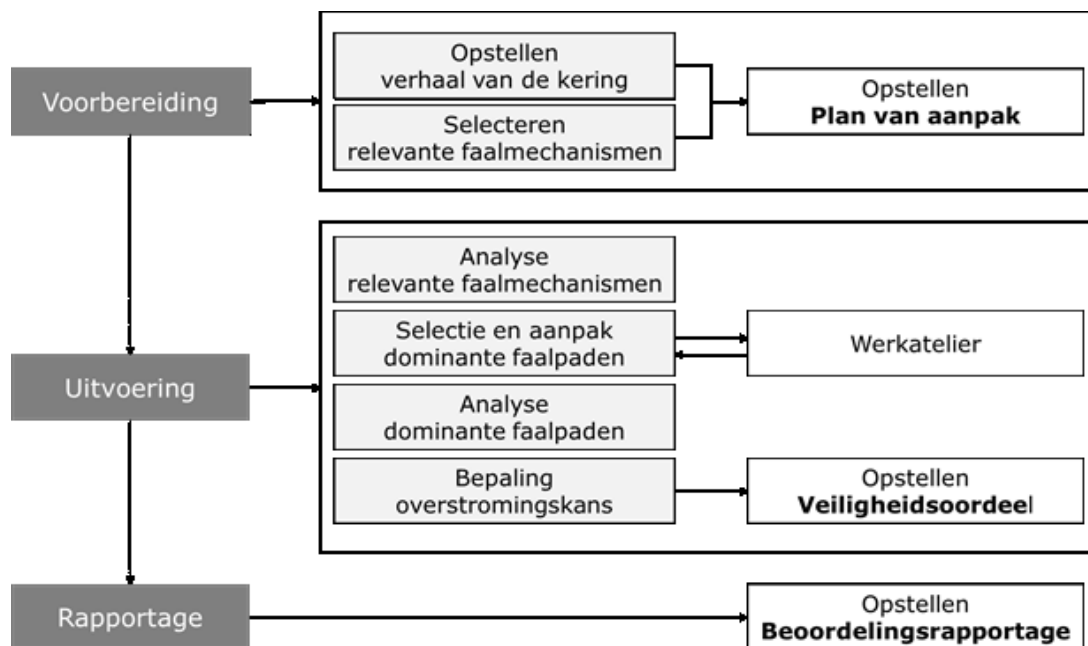
Voorbeeld, opnieuw beoordelen bij nieuwe kennis

1. Dijktraject X is door de beheerder in 2028 beoordeeld. Het resultaat is categorie B. Er zijn geen maatregelen voorzien. De beoordelingsrapportage van het dijktraject is in datzelfde jaar ingediend bij de ILT en conform Omgevingsregeling akkoord bevonden. Het trajectoordeel en onderliggende rapportage is op het WVP gepubliceerd.
2. In de jaren 2029 t/m 2031 bekijkt de beheerder jaarlijks of het in 2028 afgegeven oordeel nog stabiel is. Hij bepaalt feitelijk hoe het oordeel op trajectniveau zich ontwikkelt in de tijd als gevolg van nieuwe kennis en rapporteert het verschil t.o.v. het vorige jaar in de jaarlijkse Veiligheidsrapportage. Dat kan zowel kwalitatief als kwantitatief. Het oordeel blijkt in 2031 nog steeds stabiel B, en dus is opnieuw indienen van een formele trajectbeoordeling bij de ILT niet aan de orde en wijzigt ook de informatie op het WVP niet.
3. In 2032 komt nieuwe kennis beschikbaar en uit een consequentieanalyse/gevoeligheidsanalyse van de

beheerder blijkt dat dit het resultaat van 2 dominante faalpaden significant beïnvloedt. De andere dominante faalpaden worden niet beïnvloed. De beheerder besluit het eerder bepaalde veiligheidsoordeel te actualiseren. Het resultaat is C op trajectniveau.

4. De beheerder dient het dijktraject opnieuw in bij de ILT (nieuwe resultaatsverklaring) waarmee het formele trajectoordeel wijzigt, dus ook het WVP. Onderdeel hiervan is een beschrijving van maatregelen die de beheerder nodig acht om weer op A uit te komen.
5. In 2033 zijn er geen nieuwe inzichten en de maatregelen zijn niet voor peildatum 1-1-2035 gereed. Het blijft dus C. De jaarlijkse veiligheidsrapportages bevat categorie C.
6. In 2035 wordt het landelijk veiligheidsbeeld samengesteld, op basis van de meest recente jaarlijkse veiligheidsrapportages.

6. Voorbereiding, uitvoering en rapportage van de beoordeling

Figuur 2 Schematische weergave van de fasen van de beoordeling

Verhaal van de kering, selectie en analyse relevante mechanismen

De beheerder beschrijft in het Plan van Aanpak voor het dijktraject het verhaal van de kering en de selectie en wijze van analyseren van relevante faalpaden.

In *Omgevingsregeling Bijlage XXXIIA (par. 3.2)* is het verhaal van kering beschreven. Centraal staat een goed data- en informatiesysteem (Kader Zorgplicht: Informatiemanagementsysteem) dat de waterkering, de ondergrond en de belastingen beschrijft. Aan de orde komen in elk geval de opbouw van de waterkering en de ligging in zijn omgeving, de geologie, de (geo-)hydrologie, de hydraulica en de kennis en ervaring van de beheerder t.a.v. de waterkering.

Omgevingsregeling Bijlage XXXIIA (par. 3.3) beschrijft de selectie van de relevante faalmechanismen. Een relevant faalmechanisme is een faalmechanisme dat mogelijk bijdraagt aan de overstroomingskans van het dijktraject. In *Bijlage XXXIIB (H4)* is opgenomen dat voor de bepaling van de overstroomings- of faalkans van de relevante faalmechanismen de generieke faalmechanismen beschouwd. Een faalmechanisme betreft de combinatie van alle faalpaden met hetzelfde initieel mechanisme. De lijst van initiële mechanismen is opgenomen in paragraaf 4.2 van *Bijlage XXXIIB*.

Voor de analyse van de initiële faalmechanismen zijn instrumenten uit het [Basisinstrumentarium](#) beschikbaar, waarvan de meeste reeds bekend zijn uit LBO1. De beheerder beschrijft in het *plan van aanpak* hoe hij de analyse van de verschillende relevante mechanismen uitvoert. Schematisaties en bijbehorende analyses uit LBO1 of het ontwerp zijn daarbij het vertrekpunt. De beheerder geeft aan of die analyses ongewijzigd kunnen worden overgenomen, of moeten worden geactualiseerd, bijvoorbeeld omdat er andere belastingen zijn, of de sterktebeschrijving is gewijzigd. Dat betekent dat de beheerder per relevant mechanisme aangeeft of en zo ja van welke generieke kennis en instrumenten uit het Basisinstrumentarium (modellen, applicaties, databases hydraulische belastingen, handleidingen faalpadanalyse, artikelen technische leidraden) hij gebruik maakt. Het gebruik van Basisinstrumentarium is dus géén verplichting.

Afspraken

- Het plan van aanpak is vormvrij. Beheerders delen hun voorbeelden.
- Het plan van aanpak bevat de beoordelingsstrategie waarin de beheerder aangeeft hoe en met behulp van welke data/informatie hij de analyses van de relevante faalmechanismen uitvoert.
- Het plan van aanpak bevat een beschrijving van de kwaliteitsindicatoren en de wijze waarop na de uitvoering zo objectief mogelijk (SMART) gemeten wordt of daaraan is voldaan. Hiermee wordt geborgd dat de analyses goed, dat wil zeggen zoals ze zijn bedoeld, worden uitgevoerd. Zie [[Kwaliteitsindicatoren](#)].
- De beheerder stelt het PvA intern vast.
- Het plan van aanpak bevat in geval van [[samenloop](#)] ook de aanpak voor relevante mechanismen van het areaal van de collega beheerders binnen het dijktraject.

Werkatelier

In *Omgevingsregeling Bijlage XXXIIA (par. 4.3)* is het Werkatelier (werkvorm) globaal beschreven. De organisatie en afspraken over de uitvoering van het Werkatelier zijn opgenomen in dit Draaiboek. Gegeven de uitwerking van de kwaliteitsindicatoren (randvoorwaarde) en de analyses van relevante mechanismen vindt in het Werkatelier het gesprek plaats over de dominante faalpaden en mogelijke vervolganalyses voor een stabiel beoordelingsresultaat (categorie, afstand tot de norm), met -indien aan de orde- een doorkijk naar de versterking. Resultaat van het Werkatelier is een advies aan de beheerder voor verdere analyses van dominante faalpaden en aanbevelingen aan het programma BOI voor doorontwikkeling van het instrumentarium. Het Werkatelier draagt bij aan het borgen van de uitlegbaarheid en vergelijkbaarheid (consistentie) van de uitkomsten van de beoordeling op landelijk niveau i.r.t. het doel van beoordelen in het systeem. Hierbij is het met name van belang dat keuzes voor het bepalen van dominante faalpaden landelijk consistent en op basis van gelijke overwegingen worden gemaakt. Dat wil niet zeggen dat de uitkomsten gelijk moeten zijn.

Leden en hun inbreng in het Werkatelier

Specialisten van de beheerder nemen gebiedskennis en op basis daarvan het verhaal van de kering mee. Zij presenteren hun gekozen aanpak en resultaten tot en met de relevante mechanismen en leggen hun voorstel voor de uitwerking van de dominante faalpaden voor. Specialisten van de beheerder kunnen ook specialisten 'namens' de beheerder zijn, zoals collega beheerders (peer-review) en ingehuurde specialisten. Zij brengen de combinatie van kennis van faalmechanismen en de toepassing daarvan in de beoordeling mee.

Specialisten van andere organisaties dan de betreffende beheerder met landelijk overzicht (geselecteerd uit landelijk pool van specialisten) nemen de laatste inzichten t.a.v. onder meer hydraulische belastingen, faalmechanismen en de ontwikkelingen van rekenmodellen mee naar het gesprek. De onafhankelijke specialisten uit de landelijke pool hebben speciale aandacht voor landelijke consistentie, uitlegbaarheid en vergelijkbaarheid van aanpak en resultaten.

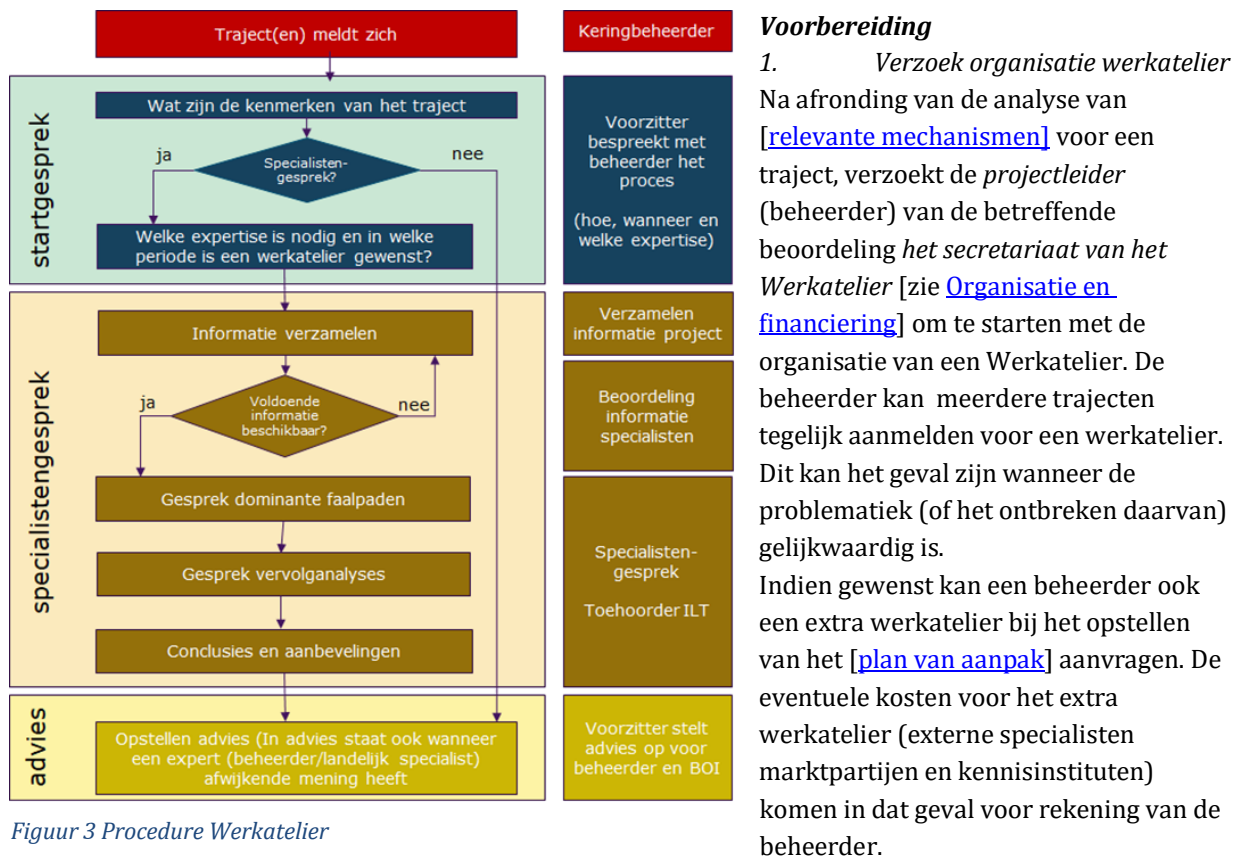
De *onafhankelijk voorzitter* zorgt er voor dat de gesprekken voor de verschillende trajecten inhoudelijk en procesmatig vergelijkbaar en de adviezen uitvoerbaar zijn. In overleg met de beheerder/projectleider wordt een voorzitter gevraagd uit een vooraf geselecteerde (zo nodig gecontracteerde) en beschikbare groep met de benodigde vaardigheden. Hij/zij heeft ook oog voor de doelmatigheid en uitvoerbaarheid van de adviezen aan de beheerder. Voorzitters kunnen beheerders zijn, maar ook collega's van RWS, Deltares of adviesbureaus.

Samen bepalen de specialisten onder leiding van de voorzitter welke analyses *redelijkerwijs* kunnen worden uitgevoerd om tot een aanscherping te komen van de overstromings- of faalkans van het dijktraject. Het gesprek gaat niet over de (rekenkundige) juistheid van berekeningen/analyses. Het werkatelier kan ook

aanbevelingen doen aan het programma BOI over de doorontwikkeling van het Basisinstrumentarium.

Procedure Werkatelier

De procedure voor het werkatelier is weergegeven in Figuur 3.

Figuur 3 Procedure Werkatelier

Vorbereiding

1. Verzoek organisatie werkatelier

Na afronding van de analyse van [\[relevante mechanismen\]](#) voor een traject, verzoekt de *projectleider* (beheerder) van de betreffende beoordeling *het secretariaat van het Werkatelier* [zie [Organisatie en financiering](#)] om te starten met de organisatie van een Werkatelier. De beheerder kan meerdere trajecten tegelijk aanmelden voor een werkatelier. Dit kan het geval zijn wanneer de problematiek (of het ontbreken daarvan) gelijkwaardig is. Indien gewenst kan een beheerder ook een extra werkatelier bij het opstellen van het [\[plan van aanpak\]](#) aanvragen. De eventuele kosten voor het extra werkatelier (externe specialisten marktpartijen en kennisinstituten) komen in dat geval voor rekening van de beheerder.

2. Keuze voorzitter

In overleg tussen het secretariaat van het Werkatelier en de projectleider vraagt het secretariaat een *voorzitter* uit de groep voorzitters. Het secretariaat draagt zorg voor alle contractuele aspecten.

Startgesprek

3. Startgesprek tussen de voorzitter en het projectleider van de beoordeling.

Aan de hand van de specifieke eigenschappen van het traject en de (tussen) resultaten van de beoordeling (resultaten relevante mechanismen) stellen de projectleider en de voorzitter vast welke informatie beschikbaar is en of en zo ja welke ervaringen en expertise vanuit/namens de beheerder en vanuit de landelijke specialistenpool moet worden gemobiliseerd. Indien uit het startgesprek volgt dat nadere analyse van dominante faalpaden niet zal leiden tot een ander veiligheidsbeeld kan de voorzitter direct een eindverslag (advies) opstellen. Een specialistengesprek is dan niet nodig.

Is er aanleiding voor een specialistengesprek, dan geeft de projectleider daarvoor eventueel specifieke aandachtspunten aan. De projectleider is verantwoordelijk voor de selectie van specialisten uit de eigen organisatie met de voor het dijktraject relevante ervaringen en expertise, eventueel aangevuld met specialisten van collega beheerders met het oog op delen van kennis en ervaringen tussen de beheerders. Afhankelijk van de specifieke situatie bepalen de voorzitter en projectleider hoeveel -en welke- externe specialisten uit de landelijke pool met specifieke expertise gewenst zijn. De voorzitter verzoekt op basis daarvan het secretariaat om de externe specialisten uit de landelijk pool uit te nodigen. De diepgang van het werkatelier dient te passen bij de specifieke situatie. Dat kan betekenen dat een gesprek met slechts enkele

specialisten kan volstaan.

Het werkatelier bestaat uit specialisten op de volgens de beheerder dominante faalpaden. ILT kan eventueel als toehoorder aanschuiven.

In het startgesprek wordt besproken hoe de kwaliteitsborging van het werkatelier uitgevoerd zal worden met verwijzing naar het Plan van Aanpak en Bijlage 3. Eventuele afwijking van het Plan van Aanpak worden gemotiveerd.

Aan het eind van het startgesprek hebben voorzitter en projectleider een gezamenlijk beeld van het doel van het Werkatelier, ieders rollen en verantwoordelijkheden binnen het Werkatelier en de benodigde inzet van capaciteit en tijd. De voorzitter legt de afspraken vast in een gespreksverslag. In geval van meerdere trajecten bespreken voorzitter en projectleider of het zinvol en effectief is of er een of meerdere specialistengesprekken worden georganiseerd.

Specialistengesprek

4. Verzamelen informatie voor het werkatelier door de projectleider.

De projectleider en zijn team verzamelen alle benodigde informatie voor het specialistengesprek. De [\[kwaliteit\]](#) daarvan is op orde. Dat betekent in elk geval dat per relevant faalmechanisme de gekozen aanpak (rekenmethode/model, belangrijkste keuzes schematisaties) helder is beschreven net als het resultaat van de analyses met als conclusie per relevant mechanisme: dominant of niet dominant.

5. Voldoende informatie beschikbaar?

De projectleider deelt de relevante verzamelde informatie met de voorzitter en de landelijk specialisten die zich vervolgens inlezen. Om onduidelijkheden (inhoudelijk) op te lossen of eventueel missende informatie te verzamelen vindt één ronde van vraag en antwoord plaats voorafgaand aan de fysieke bijeenkomst. Wanneer de voorzitter en de projectleider het eens zijn over de beschikbaarheid van alle relevante informatie voor het specialistengesprek, volgt het gesprek. Het secretariaat zorgt voor de planning en locatie. Eventueel wordt het gesprek uitgesteld tot voldoende informatie beschikbaar is.

6. Gesprek dominante faalpaden en vervolganalyses

De kern van het werkatelier is het specialistengesprek. Door met elkaar in gesprek te gaan wordt gezocht naar de dominante faalpaden, gebeurtenissen die de overstromingskans bepalen en welke analyses mogelijk en zinvol zijn om deze kans scherper te bepalen. Mogelijke analyses hebben betrekking op het nauwkeuriger analyseren van initiële mechanismen, faalpadanalyses of het inzetten van andere rekentechnieken (bijvoorbeeld probabilistisch combineren van faalmechanismen). De specialisten voorzien elkaar van benodigde kennis en werken (stapsgewijs) naar het determineren van de dominante faalpaden en op welke manier deze uitgewerkt kunnen worden. De ILT kan eventueel als toehoorder aanschuiven.

7. Opstellen concept advies door voorzitter in overleg met landelijk specialisten en experts beheerder.

De voorzitter stelt een concept advies op en legt dit ter aanvulling voor aan de overige deelnemers van het specialistengesprek. Het advies is gericht op consensus. Wanneer specialisten (beheerder en extern) het niet eens zijn met onderdelen van het advies wordt dit benoemd. Het verslag van de bijeenkomst(en) en het (concept) advies worden onderschreven door alle deelnemers aan het specialistengesprek, waarmee de kwaliteitsborging van het werkatelier is georganiseerd.

Advies

8. Voorzitter bespreekt concept advies met projectleider van de beoordeling.

De voorzitter bespreekt het concept advies met de projectleider.

9. Definitief advies

De voorzitter stelt het definitieve advies op biedt dit aan de projectleider van de beoordeling (beheerder) en de programmaleider BOI. Het advies is een bijlage bij het hoofdrapport van de beoordeling. In het hoofdrapport geeft de beheerder aan of en zo ja hoe hij het advies heeft overgenomen en motiveert hij afwijking/niet toepassen ervan. Mede op basis van het advies van het Werkatelier kan de beheerder met de uitwerking van de dominante faalpaden verder.

10. Beheerder maakt een verslag van het werkatelier.

In het verslag van het werkatelier geeft de beheerder een samenvatting van de overwegingen en besluiten van het werkatelier, waarbij bovenstaande punten leidend zijn. Het advies is een bijlage bij dit verslag. Het verslag geeft aan hoe de kwaliteit van het werkatelier is geborgd. Indien wordt afgeweken van het plan van aanpak wordt dit gemotiveerd.

Organisatie en financiering

Onder het Programma BOI (RWS WVL, i.o.v. DGWB) wordt een *Werkatelier secretariaat* (WerkatelierBeoordeling@rws.nl) ingericht, van waaruit de Werkateliers concreet worden georganiseerd. Het secretariaat ontzorgt zodoende de beheerder. De kosten voor het secretariaat zijn voor rekening van DGWB. Uitgangspunt is dat fysieke bijeenkomsten ten kantore van de beheerder plaatsvinden en dat daarmee geen kosten zijn gemoeid. De beheerder stelt dus vergaderruimte beschikbaar. Voorzitters worden 'geworven' bij waterschappen, RWS, Deltares en marktpartijen. De kosten voor Deltares en marktpartijen komen voor rekening van DGWB. De voorzitters komen orde tweemaal per jaar bij elkaar om hun ervaringen te delen. Beheerders stellen samen met het ministerie in het najaar van 2022 een profielschets op voor de voorzitters.

De bijdrage (capaciteit) van de specialisten van de beheerder aan het Werkatelier is voor rekening van de beheerder. Dat geldt ook voor de inzet van specialisten die namens de beheerder worden uitgenodigd in het werkatelier. Benadrukt wordt dat de inzet van specialisten bij alle werkzaamheden *voorafgaand aan het werkatelier* volledig voor rekening van de beheerder zijn.

De pool van specialisten met landelijk overzicht wordt gevuld vanuit het secretariaat. Kosten die zijn gemoeid met de inzet van experts van marktpartijen of Deltares komen voor rekening van DGWB.

Afspraken

- Het secretariaat van het werkatelier wordt ondergebracht bij RWS WVL.
- Een profiel voor de voorzitters wordt in samenspraak in Q1-2023 opgesteld.
- Een profiel voor de specialisten uit de landelijk pool wordt in samenspraak in Q1-2023 opgesteld.

Selectie en analyse dominante faalpaden

Na de analyse van alle relevante faalpaden kiest de beheerder, mede op basis van het advies van het [\[Werkatelier\]](#), de dominante faalpaden en bijbehorende analyses. Het resultaat is een scherpe inschatting van de overstromingskans per dominant faalpad. Assemblage van de verschillende faalpaden en vakken wordt gefaciliteerd in Riskeer. Riskeer, onderdeel van het BOI, biedt de keringbeheerder ondersteuning in het proces om te komen tot een veiligheidsoordeel en de informatie van de beoordeling te exporteren naar het waterveiligheidsportaal.

Beoordelingsrapportage van het dijktraject

De beheerder brengt verslag uit over het resultaat van de beoordeling van een dijktraject (aanbiedingsbrief + rapportage) aan de Minister van Infrastructuur en Waterstaat, concreet de ILT. In de praktijk spreken we van de beoordelingsrapportage per traject. In Artikel 20.14 van de Omgevingswet (verslaglegging), lid 6, staat dat bij ministeriële regeling regels kunnen worden gesteld over de in het verslag (Beoordelingsrapportage van het dijktraject) op te nemen gegevens, de vorm van het verslag en de beoordeling van de gegevens en de daarbij te gebruiken methoden. Artikel 20.15 van de Omgevingswet (verslag veiligheid primaire waterkeringen) voegt daaraan toe dat als uit de beoordeling van de resultaten van de monitoring blijkt dat niet wordt voldaan of zal worden voldaan aan de omgevingswaarden voor de veiligheid van primaire waterkeringen, bedoeld in artikel 2.15, eerste lid, onder d, in het verslag, bedoeld in artikel 20.14, ook een omschrijving wordt opgenomen van de maatregelen die op een daarbij aangegeven termijn nodig worden geacht.

In *Omgevingsregeling Bijlage XXXIIA, paragraaf 5.2* (De informatie in de beoordelingsrapportage) is beschreven welke informatie de beoordelingsrapportage moet bevatten over de monitoring van de omgevingswaarden van het dijktraject:

- het resultaat: de overstromings- of faalkans en het veiligheidsoordeel;
- de duiding van het resultaat;
- indien relevant: een overzicht van de te treffen voorzieningen.

Aanvullend daarop bevat de beoordelingsrapportage het [\[Verhaal van de kering\]](#) en op basis daarvan de gevolgde [\[aanpak\]](#) van de relevante faalpadanalyses inclusief de [\[keuze van de relevante mechanismen\]](#) en de resultaten daarvan. De beoordelingsrapportage bevat ook de aanbeveling(en) uit het [\[werkatelier\]](#) en wat daarmee is gedaan. Het advies van het werkatelier is een bijlage bij het verslag. De beoordelingsrapportage bevat verder de [\[keuze voor de dominante faalpaden\]](#), een beschrijving van de analyse per dominant faalpad, de resultaten per vak per dominant faalpad en het geassembleerde resultaat van de overstromingskansanalyse op trajectniveau. Dit alles navolgbaar (logboek). De beheerder duidt de resultaten en dan met name de invloed van de dominante faalpaden, vakken en bijzondere elementen (dammen, voorlanden, NWO's) op de overstromingskans. De beoordelingsrapportage beschrijft verder de kwaliteitsborging op basis van de kwaliteitsindicatoren en de maatregelen die zijn voorzien binnen de verschillende facetten van de [\[Zorgplicht\]](#) met specifiek ook aandacht voor het [\[HWBP\]](#) gelet op het beleidsdoel 2050 op orde.

Afspraken

- Tijdens de beoordeling maakt de beheerder voortdurend keuzes. Het is de verantwoordelijkheid van de beheerder de kwaliteit van de resultaten te waarborgen en in de beoordelingsrapportage vast te leggen hoe de resultaten tot stand zijn gekomen. De relevante keuzes die worden gemaakt tijdens de uitvoeringsfase van de beoordeling en de motivering daarvan worden vastgelegd in een logboek, conform *paragraaf 5.3 uit Bijlage XXXIIA*. In de praktijk maakt het logboek vaak integraal onderdeel uit van de beoordelingsrapportage. Een los logboek is geen verplichting.
- In de beoordelingsrapportage legt de beheerder een directe relatie met de meest recente (jaarlijkse) Veiligheidsrapportage. Hij beschrijft welke inzichten uit de verschillende (overige) zorgplichtactiviteiten een rol hebben gespeeld bij de Beoordeling en vice versa.
- In de beoordelingsrapportage legt de beheerder ook een directe relatie met het [\[HWBP\]](#). Hij beschrijft welke inzichten uit de recent uitgevoerde of nog lopende dijkversterkingen een rol hebben gespeeld bij de Beoordeling en wat het resultaat van de Beoordeling betekent voor lopende en eventueel nieuwe dijkversterkingen.
- Riskeer is het door het Rijk beschikbaar gestelde administratie en assemblage-instrument. Overstromingskansen voor de diverse faalpaden kunnen op diverse wijzen en met diverse instrumenten worden bepaald, en *kunnen* in Riskeer worden samengebracht.

- De beheerder deelt zowel de schriftelijke beoordelingsrapportage als de digitale beoordelingsrapportage (Riskeer export, GML bestand) via het [[Waterveiligheidsportaal](#)] met de ILT.
- De beheerder archiveert de bij de faalpadanalyses gebruikte gegevens, modellen, schematisaties en keuzes bij de modellering zodanig dat analyses herleidbaar zijn en kunnen worden gereproduceerd of bijgesteld als nieuwe kennis dat noodzakelijk maakt.

7. Kwaliteit van de beoordeling

Algemeen

Doel van het beoordelen is het leveren van informatie t.a.v. het monitoren van de omgevingswaarden¹⁶ en het nemen van benodigde maatregelen voor hoogwaterveiligheid. Hiervoor is een zekere kwaliteit (de maatlat) van de beoordeling noodzakelijk. Eisen aan de kwaliteit zijn opgenomen in bijlage XXXIIA (H6, Kwaliteitsborging) bij de Omgevingsregeling. De beheerder toont aan dat de benodigde kwaliteit wordt gehaald. Kwaliteit is echter een abstract begrip en kan alleen binnen een specifieke context concreet worden gemaakt. De context bij beoordelen wordt bepaald door de specifieke situatie van het dijktraject.

De vereiste kwaliteit is *afhankelijk van het gebruik van de resultaten* (vervolgproces) van de beoordeling. Voor het samenstellen van een landelijk veiligheidsbeeld is minder gedetailleerde informatie per dijktraject nodig dan voor het definiëren van een project binnen het HWBP. De vereiste kwaliteit is zowel afhankelijk van de aanleiding en het doel van beoordelen als de specifieke eigenschappen van de kering maar ook van het moment van beoordelen. Het is daarom niet mogelijk om landsdekkend concrete eisen aan het resultaat van de beoordeling te definiëren.

Kwaliteitsindicatoren

Voor de borging van de inhoudelijke kwaliteit van de beoordelingen zijn in Bijlage XXXIIA *kwaliteitsdimensies* beschreven en zijn de bijbehorende *kwaliteitsindicatoren* vastgelegd (Tabel 2). Voor het bepalen van deze kwaliteitsdimensies en kwaliteitsindicatoren is gebruik gemaakt van het raamwerk voor gegevens en informatieproducten 'Gegevenskwaliteit in de Omgevingswet' dat voor de kwaliteit van data en informatie voor de Omgevingswet is opgesteld. De aanwijzingen in het raamwerk zijn vertaald naar de toepassing in het beoordelingsproces. De algemene kwaliteitsindicatoren in Tabel 3 zijn nader uitgewerkt tot fase-specifieke kwaliteitsindicatoren (zie Bijlage 3).

Kwaliteitsdimensie	Indicator
Compleetheid	Er is voldoende informatie voor het bepalen overstromingskansen. Alle relevante informatie is benut.
Consistentie	De keuzes in de verschillende trajecten worden op dezelfde manier gemaakt (landelijk consistent).
Stabiliteit	Het resultaat van de beoordeling is stabiel. Het resultaat van de overstromingskansanalyse is stabiel in de zin dat het veiligheidsoordeel en handelingsperspectief niet gevoelig is voor aannames of gebruikte informatie/kennis.
Betrouwbaarheid	De beoordeling is vrij van toevallige fouten. De gebruikte kennis en instrumenten zijn op de juiste manier toegepast.
Objectiviteit	De totstandkoming van de beoordeling is zoveel mogelijk vrij van de invloed van voorkeuren en opvattingen van de beheerder of het adviesbureau dat de beoordeling heeft uitgevoerd.
Validiteit	De analyses die worden uitgevoerd zijn valide, dat wil zeggen dat de juiste analyses zijn uitgevoerd.
Deskundigheid	Benodigde kennis en ervaringen zijn gemobiliseerd.
Navolgbaarheid	De totstandkoming van de beoordeling is transparant en onderbouwd.

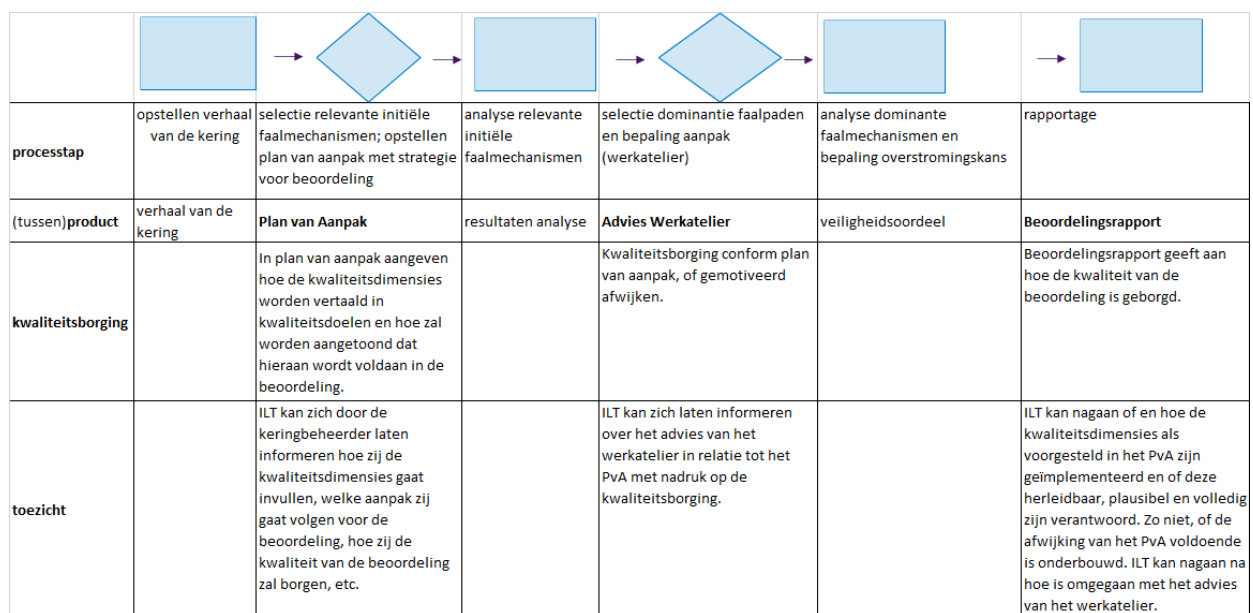
Tabel 2 Kwaliteitsdimensies en -indicatoren (Tabel 6.1 uit Bijlage XXXIIA)

Vanwege de inhoudelijke kenmerken van de bepaling van de overstromingskansen is kwantificering van de kwaliteitsindicatoren slechts zeer beperkt mogelijk. Ook is de bepaling van de waarde van de indicatoren

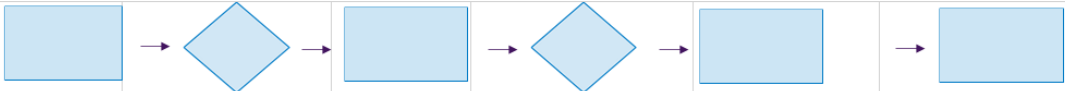
¹⁶ <https://iplo.nl/thema/water/waterveiligheid/monitoring-waterveiligheid/>

context-afhankelijk, omdat de specifieke kenmerken van het dijktraject en de organisatiekenmerken van de beheerder mede bepalen hoe de kwaliteitsborging plaatsvindt. Daarnaast bestaat er geen kant en klare methode voor het gebruik van kwaliteitsdimensies in de beoordeling van keringen. Om deze redenen is het niet mogelijk om de kwaliteitsborging op dit moment concreter in te vullen.

In de eerste jaren van LBO2 zal daarom een Handboek Kwaliteitsborging ontwikkeld worden, waarin de uitvoering van de kwaliteitsborging nader wordt uitgewerkt. Hiervoor worden lopende beoordelingstrajecten als pilot gebruikt. De juiste balans tussen generieke en specifieke invulling van kwaliteitsborging wordt daarbij gezocht, met als doel ‘generiek waar het kan, specifiek waar het moet’. Hiervoor worden minstens 10 trajecten gebruikt, tot voldoende spreiding in type keringen en tussen de beheerders is bereikt. Parallel aan de ontwikkeling van dit Handboek Kwaliteitsborging ontwerpt ILT haar toezichtmethodiek. In Figuur 4 is voor de processtappen van een beoordeling weergegeven hoe kwaliteitsborging daarin een rol speelt. Dit betreft de situatie met een werkatelier inclusief expertsessie en een technisch advies aan de beheerder. Figuur 5 bevat dezelfde processtappen, nu echter zonder de expertsessie.

Figuur 4 proces met expertsessie (werkatelier)

processtap	opstellen verhaal van de kering	selectie relevante initiële faalmechanismen; opstellen plan van aanpak met strategie voor beoordeling	analyse relevante initiële faalmechanismen	geen faalpadenanalyse nodig	bepaling overstromingskans	rapportage
(tussen)product	verhaal van de kering	Plan van Aanpak	resultaten analyse	n.v.t.	veiligheidsoordeel	Beoordelingsrapport
kwaliteitsborging		In plan van aanpak aangeven hoe de kwaliteitsdimensies worden vertaald in kwaliteitsdoelen en hoe zal worden aangetoond dat hieraan wordt voldaan in de beoordeling.		n.v.t.		Beoordelingsrapport geeft aan hoe de kwaliteit van de beoordeling is geborgd.
toezicht		ILT kan zich door de keringbeheerder laten informeren hoe zij de kwaliteitsdimensies gaat invullen, welke aanpak zij gaat volgen voor de beoordeling, hoe zij de kwaliteit van de beoordeling zal borgen, etc.		n.v.t.		ILT kan nagaan of en hoe de kwaliteitsdimensies als voorgesteld in het PVA zijn geïmplementeerd en of deze herleidbaar, plausibel en volledig zijn verantwoord. Zo niet, of de afwijking van het PVA voldoende is onderbouwd. ILT kan nagaan na hoe is omgegaan met het advies van het werkatelier.

Figuur 5 proces zonder expertsessie (werkatelier)

Afspraak

- Er wordt een Handboek Kwaliteitsborging ontwikkeld n.a.v. de eerste beoordelingstrajecten in LBO2.
- Als daar aanleiding voor is kunnen de kwaliteitsindicatoren in Bijlage 3 en het Handboek Kwaliteitsborging in de loop van LBO2 worden herzien.
- De beheerder legt de keuzen m.b.t. de kwaliteitsborging per fase vast als aangeven in Figuur 4 en Figuur 5.

8. Vaststellingsprocedure beoordeling dijktraject en samenloop

Vaststellingsprocedure beoordeling dijktraject

Na het uitvoeren van de analyses voor de dominante faalpaden en het assembleren van de resultaten volgt de beoordelingsrapportage. Het vaststellen daarvan geschiedt volgens de volgende stappen, waarbij het aanbieden van documenten aan de ILT en de reactie van de ILT aan de beheerder verloopt via het Waterveiligheidsportaal.

1. De beheerder stelt de concept beoordelingsrapportage van het dijktraject op. Dit kan op elk door de beheerder gewenst moment, behoudens de voorlopige veiligheidsoordelen uit LBO1 (deadline 1-1-2029).
2. De beheerder stelt de conceptrapportage intern vast.
3. De beheerder dient de conceptrapportage van het dijktraject in bij de ILT via het WVP. De ILT controleert of de beoordeling is uitgevoerd conform de Omgevingsregeling.
4. De ILT stuurt de beheerder haar bevindingen op de concept rapportage via het WVP. De reactietijd van de ILT op de ingediende conceptrapportage is maximaal twee maanden.
5. De beheerder verwerkt het commentaar van de ILT in de rapportage en stuurt de nieuwe versie via het WVP naar de ILT. Dit proces herhaalt zich tot de ILT instemt met de rapportage. Bij blijvend verschil van inzicht tussen ILT en beheerder bestaat de mogelijkheid te escaleren. Zie [Monitoring en Escalatieprocedure].
6. De beheerder stelt de rapportage van het dijktraject intern bestuurlijk (dagelijks bestuur van het waterschap) dan wel op het niveau van de HID van de betreffende regio (RWS) vast.
7. De ILT stuurt een resultaatverklaring aan de beheerder.

Er wordt gedurende de komende beoordelingsperiode niet gestuurd op basis van een landelijke planning. Beheerders volgen hun eigen planning. Om te voorkomen dat de ILT vele dijktrajecten tegelijkertijd krijgt te verwerken en/of vele projecten tegelijkertijd bij het HWBP worden aangemeld is regelmatig overleg tussen beheerders, ILT en HWBP over de voortgang van de beoordeling en de verwachte resultaten echter wel noodzakelijk. De ILT moet immers capaciteit plannen voor het uitvoeren van haar toezicht.

Afspraken

- Het is de verantwoordelijkheid van de beheerder om betrokken partijen te informeren over de voortgang van de beoordeling.
- Er is geen landelijke (sturing op basis van een) planning. Beheerders stemmen hun planning met de ILT af, met aandacht voor het spreiden van de werklast bij de ILT.
- De ILT informeert de beheerders over haar toezichtsplanning indien deze van invloed is op de planning van de beheerders.

Samenloop

Voor de dijktrajecten die onder meerdere beheerders vallen, maken de beheerders onderling afspraken over de beoordeling en rapportage zodat per traject wordt gerapporteerd (samenloop). Trajecten met meerdere beheerders en aansluitingen tussen trajecten van meerdere beheerders behoeven extra aandacht en vergen concrete afstemming en besluitvorming over onder meer ligging, planning van de beoordeling en de beoordelingsrapportage. Waterschappen en Rijkswaterstaat maken gebruik van een checklist op, die als hulpmiddel kan worden gebruikt voor de onderlinge afspraken.

Indien een waterschap penvoerder is van een traject waarin zich ook RWS waterkeringen bevinden, is het proces -in aanvulling op de vaststellingsprocedure tot aan de resultaatverklaring van de ILT als volgt.

1. RWS stuurt zijn concept rapportage informeel naar het betreffende waterschap.

2. Het waterschap dient de RWS rapportage in *als onderdeel van de concept totaalrapportage* van het traject waar zij penvoerder van is (uploaden van de totaalrapportage in het Waterveiligheidsportaal).
3. De ILT zendt haar reactie op de conceptrapportage van het dijktraject naar het waterschap.
4. Het waterschap bespreekt de bevindingen van de ILT met de betreffende regio/district van RWS (via de regiocoördinator).
5. RWS en het waterschap passen hun (deel van de) rapportage(s) en daarmee de trajectrapportage aan.
6. Het waterschap stuurt de bijgestelde conceptversie (met herleidbare aanpassingen) van de trajectrapportage naar de ILT.
7. Na instemming van de ILT met de verwerking van de bevindingen wordt door RWS de definitieve rapportage opgesteld van het RWS-deel van het traject.
8. De de HID van de betreffende regio stelt de definitieve RWS-rapportage vast en zorgt voor verzending naar het betreffende waterschap.
9. Het Waterschap voegt de definitieve RWS rapportage toe aan de beoordelingsrapportage van het dijktraject.
10. Het bestuur van het waterschap stelt de beoordelingsrapportage van het dijktraject vast.
11. Het waterschap stuurt de de beoordelingsrapportage van het dijktraject, dus inclusief het RWS deel, naar de ILT.
12. Tot slot volgt de resultaatverklaring van de ILT aan het waterschap, waarbij de ILT ook RWS informeert over het resultaat.

Afspraak

- De beheerder met het zwaartepunt van het areaal binnen het traject is penvoerder voor de beoordeling van het traject en daarmee verantwoordelijk voor het maken van afspraken over de planning met de collega beheerder(s).

9. Landelijk verslag

De Omgevingsregeling Artikel 20.19 (effecten omgevingswaarden veiligheid primaire waterkeringen) luidt als volgt: 'Onze Minister zendt elke twaalf jaar een *verslag over de doeltreffendheid en de effecten van de omgevingswaarden voor de veiligheid van primaire waterkeringen*, bedoeld in artikel 2.15, eerste lid, onderdeel d, aan beide kamers der Staten-Generaal. ' Dit verslag staat tot op heden beter bekend als het Landelijk Veiligheidsbeeld (LVB), een momentopname (op peildatum), waarin onder andere de veiligheidsoordelen en informatie uit de jaarlijkse Veiligheidsrapportages worden samengevoegd. De ILT brengt als toezichthouder het actuele veiligheidsbeeld op peildatum van alle dijktrajecten samen. Belangrijke informatiebron is het Waterveiligheidsportaal, dat zowel de resultaten van uitgevoerde trajectbeoordelingen als informatie over HWBP projecten bevat. DGWB voegt aan het feitelijke LVB de beleidsmatige consequenties in de context van de bredere ontwikkelingen op het gebied van de waterveiligheid aan toe, met name t.a.v. het halen van 'systeem op orde in 2050'.

Het eerstvolgende '*verslag over de doeltreffendheid en de effecten van de omgevingswaarden voor de veiligheid van primaire waterkeringen (LVB)*' gaat in 2035 naar beide kamers.

Afspraak

- Het 'verslag over de doeltreffendheid en de effecten van de omgevingswaarden voor de veiligheid van primaire waterkeringen' staat bekend als 'Landelijk veiligheidsbeeld (LVB)'
- Het LVB, met peildatum 1-1-2035, bevat de dan meest recente veiligheidsoordelen van alle dijktrajecten, aangevuld met voor het trajectoordeel relevante informatie over dijkversterkingen (in voorbereiding en uitvoering) en informatie uit het beheer en onderhoud zoals beschreven in de jaarlijkse Veiligheidsrapportages.
- De ILT brengt de feitelijke informatie van alle dijktrajecten samen.
- DGBW verzorgt de beleidsmatige duiding.

10. Informatie-uitwisseling

Waterveiligheidsportaal (WVP)

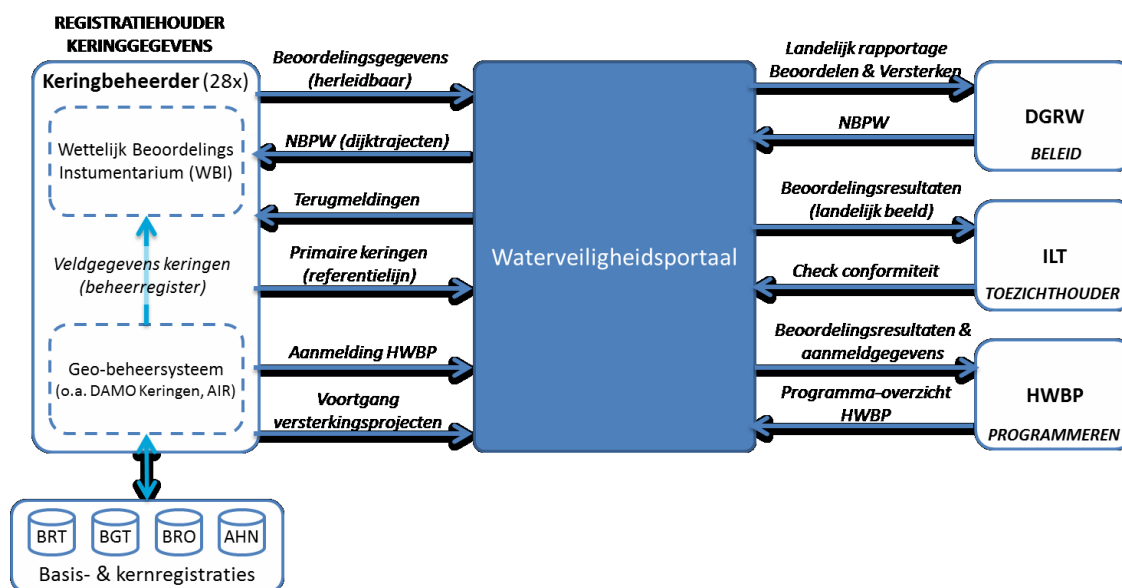
Voor een efficiënte en eenduidige uitwisseling van informatie tussen de verschillende actoren is in opdracht van de Stuurgroep HWBP het Waterveiligheidsportaal ontwikkeld. Het waterveiligheidsportaal is een informatievoorziening van het Rijk en beheerders die de uitwisseling ondersteunt van relevante informatie tussen de verschillende partijen die zijn betrokken bij het beheer van waterkeringen. Voor de beoordeling ondersteunt het Waterveiligheidsportaal (WVP) (1) de formele informatie uitwisseling tussen keringbeheerder en Inspectie Leefomgeving en Transport, (2) geeft het de mogelijkheid voor derden om de voortgang van de beoordeling in te zien, (3) worden de beoordelingsresultaten verzameld voor het maken van een landelijk beeld, (4) worden de beoordelingsresultaten ontsloten voor gebruik in beleidsrapportages en publiek, en (5) de beoordelingsresultaten worden door HWBP gebruikt voor het beoordelen van aangemelde versterkingsprojecten. Het WVP biedt een publiekelijk toegankelijk overzicht van de meest recent uitgevoerde beoordeling van elk dijktraject.

Het WVP bevat daarnaast ook het actuele overzicht van alle geprogrammeerde projecten op het HWBP, inclusief de status (Verkenning, Planuitwerking, Realisatie).

Afspraken

- De beheerders die gegevens (rapportages, resultaten) aan het WVP aanleveren blijven bronhouder van deze gegevens en zijn verantwoordelijk voor de inhoud en actualiteit.
- Wijzigingen kunnen, afhankelijk van het stadium in het proces, rechtstreeks via het portaal worden doorgevoerd of door contact op te nemen met de beheerder van het portaal, IHW. Eventuele problemen hierbij of vragen over verdere ontwikkeling van het WVP kunnen desgewenst worden voorgelegd aan de stuurgroep HWBP/programmabestuur HWBP.
- De resultaten van de beoordeling worden via het WVP gedeeld met de ILT.
- Het WVP is in de eerste helft van 2022 geëvalueerd. Vanwege de verschillen tussen LBO-1 en LBO-2 (aangepaste wijze van het assembleren en aanpassingen in beoordelingsproces) zijn een aantal aanpassingen van het WVP nodig om het geschikt te maken voor gebruik. Deze aanpassingen worden in de 2e helft van 2022 in beeld gebracht en in 2023 gerealiseerd. Het WVP is daardoor niet direct vanaf 1 januari 2023 beschikbaar voor het rapporteren van beoordelingsresultaten. Tijdelijk wordt hiervoor een tijdelijke oplossing aangedragen.

De hoofdlijnen van de architectuur en gegevensstromen van het WVP zijn in Figuur 6 schematisch weergegeven. Deze architectuur wijzigt naar alle waarschijnlijkheid als gevolg van de evaluatie en geplande doorontwikkeling.

Figuur 6 Waterveiligheidsportaal (situatie medio 2022)

Nationaal Basisbestand Primaire Waterkering (NBPW)

Het Nationaal Basisbestand Primaire Waterkering (NBPW) is het landelijke GIS bestand met primaire dijktrajecten. Het (NBPW) speelt een belangrijke rol in de uitvoering van de beoordeling door de beheerder. In het NBPW is landelijk vastgelegd waar de primaire keringen liggen (referentielijn met begin- en eind coördinaten) met per dijktraject de Omgevingswaarden (overstromingskansen en faalkansen) zoals vastgelegd in het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl). De procedures voor het wijzigen van het NBPW en het wijzigen van de wetgeving waren in LBO1 als bijlage bij het draaiboek opgenomen, maar zullen vanaf LBO2 op het Waterveiligheidsportaal worden gepubliceerd aangezien wijzigen van een dijktraject niet alleen bij de beoordeling speelt, maar ook bij versterken of verleggen van waterkeringen. Wijzigen van de formele versie van het NBPW duurt ongeveer een jaar, globaal de doorlooptijd van het wijzigen van een AmvB.

Formele versie NBPW

De *formele versie* van het NBPW bevat de eigenschappen van de dijktrajecten zoals deze zijn vastgelegd in Bkl en Or. Als de beheerder aanleiding heeft om de formele eigenschappen te wijzigen, dan moeten zowel het NBPW als Bkl en/of Or worden gewijzigd. Het kan immers zijn dat de huidige ligging van het dijktraject niet overeenkomstig de wetgeving is, of dat er plannen zijn t.a.v. de ligging en/of omgevingswaarde van een dijktraject op peildatum. Voor het formeel wijzigen van Bkl of Or is een besluit nodig van de minister, gevolgd door een wetgevingstraject met als sluitstuk publicatie in de Staatscourant. Kleine wijzigingen (<5m verschuiven coördinaat) kunnen rechtstreeks in het NBPW worden doorgevoerd, in vrijwel alle andere gevallen is ook een formele wijziging van de wetgeving nodig.

Werkversie NBPW, verwachte situatie op peildatum

De in het Bkl en Or vastgelegde dijktrajecten (het traject zelf, de geografische ligging, de begin- en eindcoördinaten, de hoogte van de Omgevingswaarde) kunnen afwijken van de door de beheerder *verwachte situatie op peildatum*. De beheerder neemt in dat geval contact op met DGWB om een wijziging van het Bkl en/of Or voor te bereiden. Zodra de minister een *voorgenomen besluit tot wijzigen van het dijktraject* heeft genomen kan deze wijziging in de zogenaamde werkversie van het NBPW worden opgenomen door het IHW. De waterkeringbeheerder kan deze werkversie van het NBPW gebruiken voor zijn beoordeling. De betreffende dijktrajecten krijgen in deze werkversie de eigenschap 'in procedure', zodat duidelijk is dat de formele wijziging nog niet van kracht is. Na het besluit van de minister over het wijzigen van de NBPW-werkversie, duurt het wijzigen door het IHW maximaal enkele weken, terwijl het

wijzigen van de formele versie ongeveer een jaar duurt.

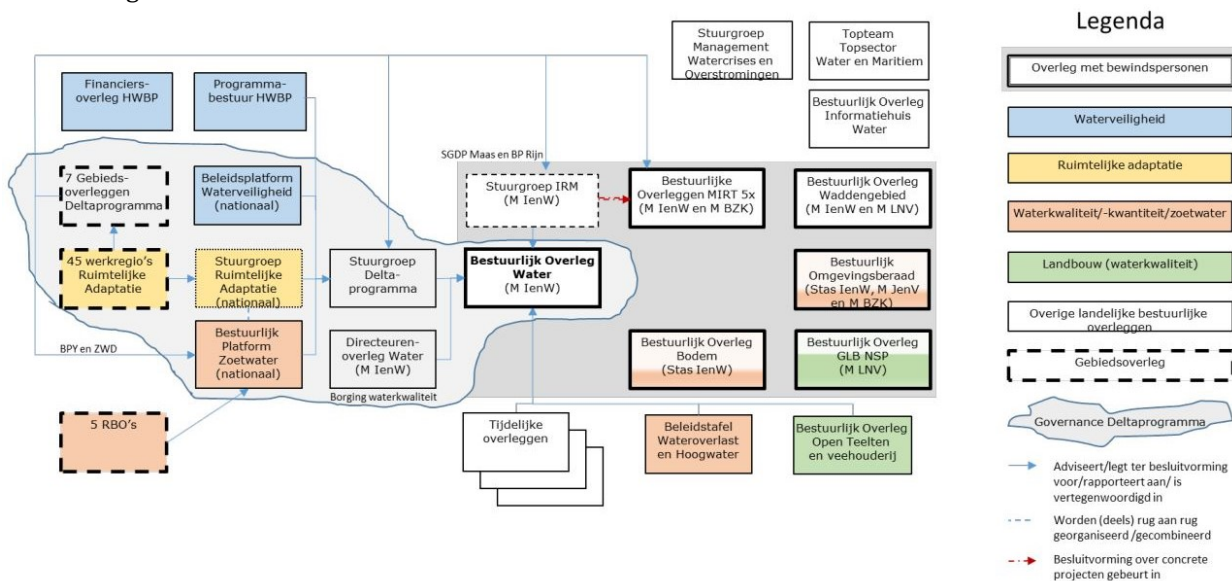
Afspraken

- De beheerder legt de exacte ligging en afmeting van de primaire waterkering vast in zijn legger. Het NBPW is alleen een referentielijn.
- De minister is verantwoordelijk voor het aanwijzen en afwaarderen van primaire waterkeringen, het vastleggen van de begin- en eindcoördinaten (Omgevingsregeling) en de hoogte van de Omgevingswaarden (Bkl). Deze eigenschappen van de dijktrajecten liggen tevens vast in de *formele versie* van het NBPW.
- Voor de beoordeling kan gebruik worden gemaakt van een *werkversie* van het NBPW, waarin de door de beheerder *verwachte situatie op peildatum* is opgenomen. Daarvoor is eerst een besluit van het ministerie (DGWB) nodig.
- Beide versies worden ontsloten via het Waterveiligheidsportaal.
- Beheerder van beide versies van het NBPW is het IHW, in opdracht van DGWB namens de minister.
- De procedure voor het wijzigen van het NBPW wordt gepubliceerd op IPLO.
- De procedure voor het bepalen en vastleggen van Omgevingswaarden en coördinaten van dijktrajecten in respectievelijk Bkl en Or wordt eveneens gepubliceerd op IPLO.
- Om het NBPW en de Bkl/Or actueel en in lijn met elkaar te houden, is het nodig dat bij eventuele wijzigingen (n.a.v. beoordelingen, zorgplicht of versterkingsprojecten) de procedures voor wijzigingen van NBPW en/of de Ow/Or strikt gevolgd worden.

11. Besluitvormingsproces draaiboek

Indien daar aanleiding toe is kan het beoordelingsproces worden gewijzigd. Uitgangspunt is echter dat de Omgevingsregeling en de twee bijlagen niet wijzigen, tenzij dat echt noodzakelijk blijkt. De afspraken in dit draaiboek zijn gemakkelijker en sneller te wijzigen dan de Omgevingsregeling.

DGWB is als procesregisseur verantwoordelijk voor het verzamelen van ervaringen met dit draaiboek. Indien wijzigingen of aanvullingen wenselijk lijken bereidt DGWB samen met de Projectgroep Draaiboek een voorstel daartoe voor, ter bespreking in het Directeurenoverleg Kennis en Instrumentarium (DKI, zie hierna). De directeuren adviseren vervolgens DGWB om de aanpassingen ambtelijk door te voeren in een volgende versie van het draaiboek (versie 1.x), óf dat vaststellen op het niveau van BO Water opnieuw nodig is (versie x.0). Dat laatste is het geval bij significante wijzigingen, zoals t.a.v. de verantwoordelijkheden (rol- en taakverdeling) of de financiering (als voorbeeld het werkatelier) van de beoordeling.

Figuur 7 overzicht van de nationale bestuurlijke overleggen rondom BO Water¹⁷

¹⁷ <https://www.helpdeskwater.nl/publish/pages/184682/overzicht-van-de-nationale-bestuurlijke-overleggen-rondom-het-bo-water.jpg>

Ambtelijke voorbereiding

Projectgroep Draaiboek

De Projectgroep Draaiboek, bestaande uit afgevaardigden van beheerders, UvW, DGWB en ILT, komt vanaf 1-1-2023 minimaal twee maal per jaar bijeen om de ervaringen met het draaiboek te bespreken en eventuele aanpassingen voor te stellen. De organisatie van deze bijeenkomsten ligt bij DGWB, echter alle betrokken organisaties kunnen om een bijeenkomst verzoeken als daar aanleiding toe is.

AIO

Het ambtelijke Afstemoverleg Implementatie Overstromingsrisicobenadering (AIO) monitort en begeleidt het beoordelingsproces. Eventuele knelpunten zijn structureel agendapunt voor dit periodieke overleg tussen DGWB, UvW/waterschappen, RWS, de ILT en het HWBP. Het AIO vindt circa vier keer per jaar plaats om deze beoordelingsronde tijdig, zorgvuldig en conform afspraken te voltooien. Binnen het AIO wordt gezocht naar werkbare oplossingen voor gesignaleerde knelpunten. Het AIO rapporteert over de voortgang van de beoordeling aan het DKI (zie hierna) en ondersteunt het DKI met adviezen en aanbevelingen. Het AIO is het eerste ambtelijke gremium waaraan (aanpassingen aan) het draaiboek worden voorgelegd.

DKI

Het Directeurenoverleg Kennis en Instrumentarium (DKI) is een breed ambtelijk overleg van alle partijen met een belang en/of directe (dagelijkse) taak in de waterveiligheid. Deze partijen beschikken over operationele middelen om de aanpak te verbeteren of bij te sturen. Het DKI streeft naar een gezamenlijke, gedragen aanpak met alle partners in de keten voor het doelmatig beheersen van overstromingsrisico's, ieder vanuit de eigen rol en verantwoordelijkheid. Het DKI ziet toe op de beschikbaarheid van de benodigde kennis, kunde en instrumenten in de hele keten van de beoordeling van waterkeringen, de uitvoering van HWBP-maatregelen en de zorgplicht. In het DKI kan ieder zijn eigen onderwerpen agenderen. Als er formele instemming van de achterban nodig is dan moet dat elders (in de formele lijnen, zie hierna) besproken worden. Het DKI kan gebruikt worden om issues aan de orde te stellen en via de verschillende vertegenwoordigers uit het DKI op de juiste tafel neer te leggen.

Vanuit deze context ziet het DKI zijn rol en verantwoordelijkheid als volgt:

- Regisseren van de waterveiligheidsketen (= signaleren, agenderen, adresseren, initiëren). Het DKI beschouwt op tactisch/strategisch niveau het functioneren van de gehele waterveiligheidsketen.
- Behoud van ieders rol en verantwoordelijkheid.
- Organiseren van feedback (leren), elkaar helpen en bij de les houden.
- Scope van de agenda is de benodigde kennis, kunde en instrumenten in de hele keten van de beoordeling van keringen, de uitvoering van HWBP-maatregelen en de zorgplicht.

Binnen het DKI vindt geen besluitvorming plaats met bestuurlijke consequenties. Knelpunten met bestuurlijke relevantie worden dan ook door het DKI –voorzien van advies- op de betreffende bestuurlijke tafels gelegd. Het DKI is het tweede ambtelijke gremium waaraan (aanpassingen aan) het draaiboek worden voorgelegd. Het DKI adviseert over het doorvoeren van wijzigingen in het draaiboek.

Bestuurlijke besluitvorming

Waterschappen

Voor de waterschappen is de formele besluitvormingslijn:

Werkgroep Waterkeringen (WWK) → Commissie Waterkeringen (CWK).

De WWK is het ambtelijk voorportaal van de commissie waterkeringen (CWK) en stelt de CWK in staat om

bestuurlijke standpunten in te nemen op het gebied van waterkeringen. De CWK vormt de spil in het bepalen van gezamenlijke standpunten van de waterschappen op het gebied van waterveiligheid. De CWK is besluitvormend en op een aantal onderwerpen (zaken met financiële en juridische consequenties) adviserend richting Uniebestuur en ledenvergadering.

De WWK bespreekt (aanpassingen aan) het draaiboek en adviseert de CWK om er (al dan niet) mee in te stemmen. Omdat het draaiboek bestuurlijke afspraken bevat is instemmen van de CWK noodzakelijk voor vaststelling.

Rijkswaterstaat

Voor Rijkswaterstaat is de formele besluitvormingslijn:

Landelijk Programmteam Rijkskeringen → I&W Stuurgroep Rijkskeringen.

Rijkswaterstaat coördineert de beoordeling/toetsing van alle primaire en regionale waterkeringen in haar beheer vanuit het Programma Rijkskeringen. Besluiten over onder meer de planning, benodigde capaciteit en middelen worden in de lijn genomen.

Gezamenlijke besluitvorming

Naast de hiervoor genoemde ambtelijke behandeling binnen de waterschappen en Rijkswaterstaat (de eigen lijn) is het uiteindelijk nodig om het Draaiboek gezamenlijk vast te stellen. Daarvoor gaat het draaiboek de volgende drie gremia:

1. Programmteam Water
2. Directeurenoverleg Water
3. Bestuurlijk Overleg Water

Het Bestuurlijk Overleg Water is het hoogste besluitvormende gremium; het brede bestuurlijk overleg van de minister van IenW. Het BO Water heeft als doel het bestuurlijk afstemmen (Minister van IenW, UvW, IPO, VNG, VEWIN, RWS) van het waterbeleid, de uitvoering en de monitoring daarvan. De ILT is, vanwege haar onafhankelijkheid, geen lid. Agendaonderwerpen zijn o.a. de Richtlijn Overstromingsrisico's, de Landelijke beoordeling, de financiering van het HWBP en het thema Water in de Tweede Kamer.

Het Programmteam Water (PT Water) adviseert het BO Water over de agenda en geleidt de stukken naar het BO Water, met als tussenstation het Directeurenoverleg Water.

Afspraken:

- Het projectteam Draaiboek komt minimaal twee maal per jaar samen om de ervaringen te bespreken en eventueel voorstellen voor aanpassen te doen. DGWB neemt hiertoe het initiatief.
- DGWB is penvoerder namens de projectgroep, verzamelt gewenste wijzigingen en verwerkt deze - wanneer aan de orde- in een geactualiseerde versie van dit draaiboek.
- Elke nieuwe versie doorloopt opnieuw de ambtelijke voorbereiding (Projectteam>AIO>DKI). Alleen bij significante wijzigingen, zoals wijzigingen in de verantwoordelijkheden of wijzigingen in de bovenliggende Omgevingswetgeving dient het draaiboek bestuurlijk opnieuw te worden vastgesteld. Dit op advies van het DKI.

12. Monitoring en Escalatieprocedure

DGWB, beheerders, Unie van Waterschappen en de ILT blijven net als tijdens de eerste beoordeling ook in de komende periode samen optrekken om eventuele hobbels in het proces en/of de uitvoering van de beoordeling snel weg te kunnen nemen. Tijdens de uitvoering van de beoordeling en het opstellen van het Landelijk Veiligheidsbeeld kunnen verschillen van inzicht ontstaan, *onder meer* betreffende:

- Interpretatie van de Omgevingsregeling, uitvoeren van faalpadanalyses en toepassing van het Basisinstrumentarium;
- Adviezen van het Werkatelier;
- Duiding van de uitkomsten van de beoordeling van een of meerdere trajecten;
- Beoordeling van trajecten die onder meerdere beheerders vallen;
- Aansluiting van trajecten op hoge gronden;
- Voortgang van de beoordeling.

De procedure voor het oplossen van verschillen van inzicht is:

1. Ambtelijk constateren dat er sprake is van verschil van inzicht (lijn: Projectteam Draaiboek, AIO, DKI);
2. DGWB zoekt, vanuit haar regierol, met betrokkenen naar een oplossing via de eerdergenoemde of andere gremia of periodieke overleggen, afhankelijk van het probleem of de wensen. Knelpunten en signalen die een wezenlijke aanpassing vergen van het beoordelingsproces, vereisen snelle, maar zorgvuldige besluitvorming.
3. Afhankelijk van de casus leidt dit tot specifieke werkwijzers en/of aanpassingen van het draaiboek
4. DGWB verwerkt eventuele wijzigingen in dit draaiboek namens alle betrokken partijen zoals genoemd in dit draaiboek.
5. DGWB communiceert over de doorgevoerde wijzigingen.

13. Communicatie over de resultaten van de beoordeling

De waterschappen, RWS, ILT, de Unie van Waterschappen en het Ministerie IenW volgen een duidelijke communicatielijns ten aanzien van de resultaten van de beoordeling. Belangrijk is dat alle partijen afstemmen hoe onderling en naar de maatschappij toe transparant, eenduidig en helder wordt gecommuniceerd over zowel de voortgangs- als (tussen)resultaten. De overlegstructuur sluit daarbij aan:

- Agendering van ontwikkelingen, wensen, knelpunten vindt plaats via het AIO;
- Afstemming over de beoordelingsronde en de resultaten naar de omgeving vindt plaats middels de beoordelingsrapportages en vanuit het Waterveiligheidsportaal. Eventueel noodzakelijke gezamenlijke afspraken i.r.t. communicatie worden voorbereid in een (ad hoc bijeen te roepen) werkgroep Communicatie Beoordeling, die het AIO adviseert.
- Zo'n werkgroep Communicatie Beoordeling kan op verzoek van het AIO, in een voor het doel passende samenstelling, bijeenkomen t.b.v. het uitvoeren van acties of het opstellen van documenten i.r.t. communicatie.
- Het AIO bespreekt dergelijke input en brengt dit zo nodig in ter besluitvorming in een besluitvormingsgremium;
- Door de werkgroep Communicatie Beoordeling is in 2020 een woordvoeringslijn opgesteld, met daarin antwoord op enkele vragen die (het resultaat van) LBO1 kunnen oproepen. Deze woordvoeringslijn wordt in 2023 geactualiseerd.

Voor de interne communicatie en afstemming met betrokken partijen (DGWB, ILT, HWBP, UvW/waterschappen/RWS) zijn al de nodige communicatielijns ingericht. De communicatie over het BOI en het beoordelingsproces vindt plaats via een gecombineerde "BOI nieuwsbrief", te raadplegen via IPLO¹⁸.

De communicatie rondom het Landelijk Veiligheidsbeeld wordt verzorgd door DGWB. Beheerders zijn verantwoordelijke voor hun eigen beoordelingen en de communicatie daarover met de regio.

Via het algemeen gedeelte van het Waterveiligheidsportaal kan het publiek de voortgang van de beoordeling volgen. Ook in de Staat van ons Water zal aandacht worden besteed aan de voortgang en resultaten van de beoordeling.

¹⁸ <https://iplo.nl/thema/water/waterveiligheid/primaire-waterkeringen/beoordelen-primaire-waterkeringen/nieuwsbrieven-boi/>

14. Evaluatie beoordeling periode 2023-2035

Gedurende de komende beoordelingsperiode is het van belang alle facetten van de beoordeling periodiek en in samenhang te evalueren, uitgezonderd de wettelijke documenten (Regeling + bijlagen). Voorzien zijn 3 tussenevaluaties in 2026, 2029 en 2032 en een eindevaluatie in 2035 t.b.v. LBO3.

In de evaluaties komen onder meer aan bod de beschikbaarheid en het functioneren van het Basisinstrumentarium (BOI), het functioneren van het werkatelier en het werken met kwaliteitsdimensies en – indicatoren. DGWB neemt het initiatief voor de evaluaties.

Bijlage 1 Memo Overzicht Omgevingswetgeving i.r.t. de veiligheid van primaire waterkeringen

Separate bijlage

Bijlage 1 - Overzicht Omgevingswetgeving i.r.t. veiligheid primaire waterkeringen.pdf

Contactpersoon

Nienke Gijzen
Nienke.Gijzen@minienw.nlAlessandra Bizzarri
Alessandra.Bizzarri@rws.nlHan Knoeff
Han.Knoeff@deltares.nlDatum
21 februari 2022

memo

Overzicht Omgevingswetgeving i.r.t. de veiligheid van
primaire waterkeringen

De Omgevingswet is een stelsel van regels voor de fysieke leefomgeving. De fysieke leefomgeving omvat onder meer bouwwerken, infrastructuur, water, bodem, lucht, landschappen, natuur en cultureel erfgoed¹. In de Omgevingswet maken alle elementen uit de fysieke leefomgeving integraal onderdeel uit van visies en beleid.

De voorschriften met betrekking tot het bepalen van de veiligheid van de primaire waterkeringen worden van de Waterwet overgeheveld naar de Omgevingswet en de daarop berustende uitvoeringsregelgeving. Naast de Omgevingswet blijven de Waterschapswet en onderdelen van de Waterwet en geldig. De regels voor het deltaprogramma, de deltacommissaris en het deltafonds blijven in de Waterwet. Ook de regels over heffingen en over de bekostiging van maatregelen voor primaire waterkeringen blijven onderdeel van de Waterwet.

In dit memo wordt het juridische stelsel op hoofdlijnen uiteengezet, met dien verstande dat alleen de meest relevante delen voor de veiligheid van de primaire waterkeringen worden toegelicht. Voor een volledig begrip, wordt verwezen naar de volledige teksten van de Omgevingswetgeving.

De tekst in '*blauw*' in deze memo zijn opmerkingen ter verduidelijking.

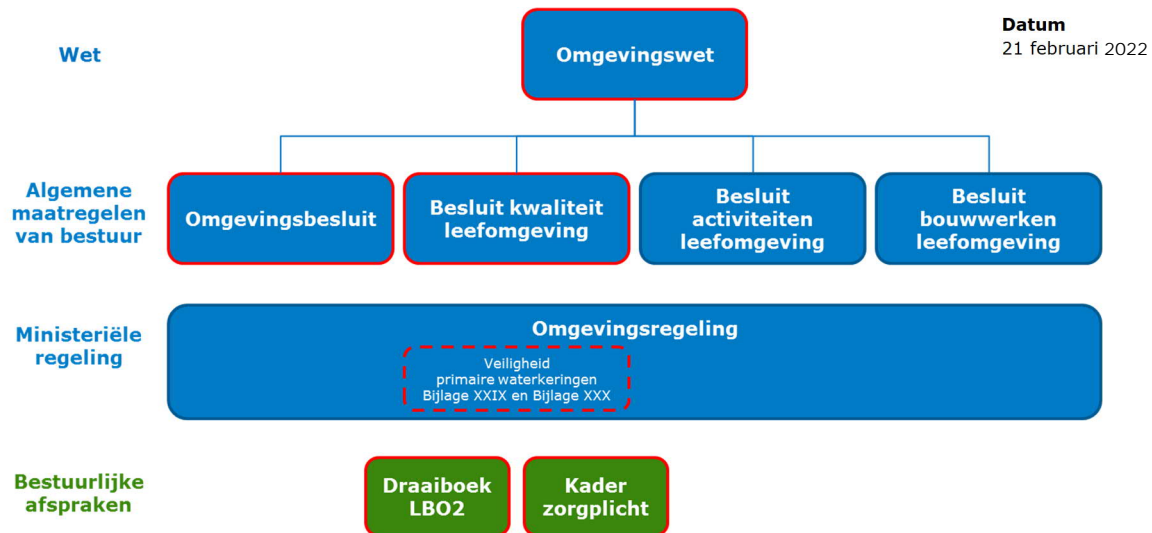
.

Inhoudsopgave

1. Hoofdlijnen stelsel Omgevingswet
2. Omgevingswetgeving met betrekking tot primaire waterkeringen
3. Wijziging in de omgevingswetgeving
4. Omgevingswet en Besluit bouwwerken leefomgeving, Besluit activiteiten leefomgeving
5. Bestuurlijke afspraken
6. Terminologie

Bijlage: Relevante passages Omgevingswet over de veiligheid tegen
overstroming

¹ Gezondheid en veiligheid zijn geen onderdeel van de fysieke leefomgeving. Een actie die ingrijpt in die omgeving kan wel gevolgen hebben voor de gezondheid of veiligheid van een ander. Bv. meer stikstofuitstoot, of aantasting van een dijktraject.

Figuur 1: Stelsel Omgevingswet inclusief de relevante bestuurlijke afspraken voor de veiligheid van primaire waterkeringen.

1. Hoofdlijnen stelsel Omgevingswet

De Omgevingswet is nader uitgewerkt in vier algemene maatregelen van bestuur (amvb) en een ministeriële regeling. Een algemene maatregel van bestuur is een besluit van de regering waarin een onderdeel van de omgevingswet is uitgewerkt. Een ministeriële regeling is een algemeen bindend voorschrift die door de minister wordt vastgesteld. De Omgevingswetgeving bevat een ministeriële regeling waarin de voorschriften voor alle thema's van de Omgevingswet zijn opgenomen: de Omgevingsregeling. De artikelen van de Omgevingsregeling zijn gebaseerd op de bovenliggende regelgeving. Artikel 2.15, vierde lid, van de Omgevingswet is de basis voor de regels voor het bepalen of aan de omgevingswaarden voor primaire waterkeringen wordt voldaan. Er kunnen ook – bindende - bestuurlijke afspraken tussen overheden worden gemaakt. De opbouw van het stelsel is schematisch weergegeven in figuur 1.

De inwerkingtreding van de Omgevingswet en de uitvoeringsregelgeving wordt geregeld via een of meerdere inwerkingtredingsbesluiten.

Bij het opstellen van wijzigingen van regelgeving, zoals bv. van de Omgevingswet, van een amvb onder de Omgevingswet en van de Omgevingsregeling, worden altijd toelichtingen op de wijzigingen geschreven. Deze zijn voor wetten te vinden in de parlementaire stukken², voor amvb's in het Staatsblad en voor regelingen in de Staatscourant. De wetgeving is te vinden op www.overheid.nl. Daar staan de officiële publicaties en de parlementaire stukken. De doorlopende teksten van de Omgevingswet, de amvb's en de regeling zijn te vinden op Home - Informatiepunt Leefomgeving (www.iplo.nl). In die documenten wordt ook verwezen naar de officiële publicaties in het Staatsblad en in de Staatscourant. Bij nieuwe publicaties worden de doorlopende teksten steeds bijgewerkt.

² Naast de memorie van toelichting bij een wetsvoorstel zijn vaak ook andere documenten relevant, zoals nota's van wijziging en amendementen.

2. Omgevingswetregelgeving met betrekking tot primaire waterkeringen
De relevante artikelen voor de veiligheid van primaire waterkeringen van Waterwet zijn opgenomen in de Omgevingswet, het Besluit kwaliteit leefomgeving, het Omgevingsbesluit en de Omgevingsregeling.

Belangrijke opmerking:

In de Omgevingswet is het doel van monitoring het bewaken van de staat of kwaliteit van de fysieke leefomgeving. De monitoring van primaire keringen wordt gezien als een continu proces gericht op het bewaken van activiteiten/gebeurtenissen, die rondom de waterkering plaatsvinden, zodat die geen nadelige invloed hebben op de overstromingskans van de waterkering. Onderdeel van het monitorproces is de periodieke beoordeling of aan de omgevingswaarden wordt voldaan. Deze invulling van het doel van het monitoring is in overeenstemming met de ontwikkeling van het waterveiligheidsbeleid sinds het Bestuursakkoord Water welke gericht is op een samenhangend waterveiligheidssysteem. Door monitoring kunnen tijdig maatregelen worden genomen om overstromingskansen te beheersen en in 2050 te voldoen aan de omgevingswaarden. De benodigde maatregelen hebben betrekking op activiteiten binnen de 'zorgplicht' en versterkingsmaatregelen binnen het HWBP. De huidige ontwikkelingen rondom 'zorgplicht centraal' hebben betrekking op het verder vergroten van de samenhang binnen het waterveiligheidssysteem.

Ook in het Besluit kwaliteit leefomgeving is de monitoring van de omgevingswaarden vastgelegd, maar monitoring van omgevingswaarde betreft hier meer specifiek de periodieke beoordeling van primaire waterkeringen, zoals bedoeld in de – voormalige - Waterwet . Deze beoordeling krijgt zijn beslag in het verslag dat de waterkeringbeheerders aan de Minister van Infrastructuur en Waterstaat moeten uitbrengen. De verplichtingen met betrekking tot de periodieke beoordeling laten de – continue - activiteiten voor beheer, onderhoud en calamiteitszorg onverlet (zie Tabel 1).

Voor een effectief en gedragen uitvoering van het waterveiligheidsbeleid is het van belang dat de periodieke beoordeling in samenhang wordt gezien met de activiteiten binnen de monitoring van de omgevingswaarden en het daarmee uitvoering geven aan de zorgplicht (het is in feite een onderdeel van de zorgplicht). Dit kader is in de inleiding van bijlage XXXIIA bij de Omgevingsregeling beschreven. De voorschriften voor het monitoren van de omgevingswaarden (door een periodieke beoordeling) worden in de Omgevingsregeling, en bijbehorende bijlagen XXXIIA en XXXIIB, uitgewerkt conform het Besluit kwaliteit leefomgeving.

Onderstaande artikelen dienen in het licht van bovenstaande opmerking te worden gelezen.

	Monitoring	Beoordeling
Ruime betekenis (vanuit bewaken activiteit -Ow)	Monitoren van veiligheid	Duiding van monitoring op veiligheid
Enge betekenis (vanuit toetsen object - Bkl)	Monitoren van omgevingswaarde	Vergelijken overstromings- of faalkans met omgevingswaarde

Datum
21 februari 2022

Tabel 1: De Omgevingswet gebruikt vanuit het waterveiligheidsbeleid de ruime betekenis. Het Besluit kwaliteit leefomgeving en de Omgevingsregeling gebruiken voor de uitvoering van het beleid de enge betekenis.

2.1 Omgevingswet

In de Omgevingswet is met de algemene zorgplicht vastgesteld dat iedereen voldoende zorg moet dragen voor de fysieke leefomgeving en redelijkerwijs verplicht is om nadelige gevolgen voor de fysieke leefomgeving van zijn activiteiten te voorkomen of, als dat redelijkerwijs niet mogelijk is, maatregelen te nemen om de gevolgen te beperken.

In relatie tot de veiligheid tegen overstromingen zijn in de Omgevingswet algemene bepalingen opgenomen over primaire waterkeringen. De wet schijft voor dat:

- er omgevingswaarden voor de primaire waterkeringen worden vastgesteld. Een omgevingswaarde bepaalt voor de fysieke leefomgeving of een onderdeel daarvan:
 - a. de gewenste staat of kwaliteit,
 - b. de toelaatbare belasting door activiteiten,
 - c. de toelaatbare concentratie of depositie van stoffen (n.v.t. bij monitoring van waterveiligheid);
- Voor iedere vastgestelde omgevingswaarde en alarmeringswaarde wordt de staat of kwaliteit van de fysieke leefomgeving, de belasting door activiteiten of de concentratie of depositie van stoffen in de fysieke leefomgeving door monitoring bewaakt. Daarbij wordt beoordeeld of aan de omgevingswaarde wordt voldaan;
- de Minister van Infrastructuur en Waterstaat tot taak heeft het tot stand brengen en beschikbaar stellen van technische leidraden voor het ontwerp en het beheer van primaire waterkeringen;
- op grond van het overgangsrecht een leidraad die op grond van de Waterwet geldt als een leidraad zoals bedoeld in de Omgevingswet;
- de beheerders van de primaire waterkeringen zorgen voor de verslaglegging van de resultaten van de monitoring voor omgevingswaarden, de beoordeling van die resultaten en de toetsing of aan die omgevingswaarden wordt voldaan;

Bezien in licht van de opmerking op bladzijde 3, heeft de beoordeling hier de ruime betekenis van duiding bij de monitoring van de veiligheid van primaire keringen. De toetsing is de periodieke beoordeling en betreft het vergelijken van de overstromings- of faalkans aan de omgevingswaarde en andere

parameters voor signalering. In de Omgevingsregeling wordt beoordeling gebruikt in de enge betekenis van de periodieke beoordeling.

Datum
21 februari 2022

De verslaglegging betreft de verslaglegging van de beoordeling die minimaal eens per twaalf jaar in het kader van de monitoring van de omgevingswaarden wordt uitgevoerd. Daarnaast kunnen afspraken over een jaarlijks of tweejaarlijks verslag (of: rapportage) van het beeld van de veiligheid in het beheergebied van de waterkeringbeheerder bestuurlijk worden vastgelegd.

- als uit (bovenstaande) toetsing blijkt dat niet wordt voldaan of zal worden voldaan aan de omgevingswaarden voor de veiligheid van primaire waterkeringen, wordt in het verslag ook een omschrijving opgenomen van de maatregelen die op een daarbij aangegeven termijn nodig worden geacht;
- er andere parameters dan omgevingswaarden voor de staat of kwaliteit van de fysieke leefomgeving, de belasting door activiteiten of de concentratie of depositie van stoffen in de fysieke leefomgeving kunnen worden aangewezen die door monitoring worden bewaakt en dienen als referentiepunt voor de beoordeling daarvan;

Voor primaire waterkeringen zijn de signaleringswaarden uit de Waterwet als andere parameters vastgelegd. In de Omgevingsregeling worden deze signaleringsparameters genoemd.

- bij de vaststelling van een omgevingswaarde moet worden bepaald of het een inspanningsverplichting of een resultaatsverplichting is;
- de regels voor de veiligheid van primaire waterkeringen worden steeds na ten hoogste twaalf jaar herzien.

Het betreft hier de regels voor de periodieke beoordeling in de Omgevingsregeling.

2.2 Besluit kwaliteit leefomgeving

De bepalingen van de Omgevingswet zijn uitgewerkt in het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl). Hierin is het volgende vastgelegd:

- de omgevingswaarden voor de veiligheid van primaire waterkeringen gelden voor de dijktrajecten, opgenomen in bijlage II bij het Bkl; de begrenzing ervan gebeurt in een ministeriële regeling;
- in bijlage II bij het Bkl zijn de omgevingswaarden per categorie dijktraject bepaald;
- aan de omgevingswaarden moet op 1 januari 2050 zijn voldaan, dit is een resultaatsverplichting.
- door monitoring wordt, voor de signalering of voor de veiligheid van primaire waterkeringen maatregelen nodig zijn, bewaakt:
 - a. de kans op verlies van waterkerend vermogen van een dijktraject waardoor het door het dijktraject beschermde gebied overstroomt op een zodanige wijze en in zodanige mate dat dit leidt tot dodelijke slachtoffers of substantiële economische schade; en
 - b. de kans op verlies van waterkerend vermogen van een dijktraject waardoor de hydraulische belasting op een achterliggend dijktraject substantieel wordt verhoogd;

- de monitoring van de omgevingswaarden geschiedt volgens bij ministeriële regeling vastgestelde regels, dat is de Omgevingsregeling;
- het dagelijks bestuur van het waterschap en de Minister van Infrastructuur en Waterstaat zijn belast met de uitvoering van de monitoring als het gaat om een dijktraject dat in beheer is bij het waterschap respectievelijk het Rijk.
- het dagelijks bestuur van het waterschap en de Minister van Infrastructuur en Waterstaat stellen ten minste eens op twaalf jaar een verslag op de algemene waterstaatkundige toestand van de primaire waterkeringen die zij beheren³;
- in dat verslag staan de resultaten van de monitoring van de omgevingswaarden, de signalering van de veiligheid en indien aan de orde de overschrijding van andere parameters.

Datum
21 februari 2022

De verplichting van de Minister van Infrastructuur en Waterstaat om elke twaalf jaar een verslag op te stellen over de legger grote rivieren (toets op de rivier) is opgenomen in artikel 11.16 van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Dit verslag wordt geen onderdeel van het verslag van de beoordeling van de primaire waterkeringen.

2.3 Omgevingsbesluit

In het Omgevingsbesluit wordt bepaald:

- dat het dagelijks bestuur van het waterschap voor elke primaire waterkering in zijn beheer aan de Minister van Infrastructuur en Waterstaat een verslag (als bedoeld in het Bkl) verstrekt;
- tot wanneer de beoordelingsronde plaatsvindt en volgens welke regels.⁴

Voor de lopende beoordelingsronde LBO1 geldt: de beoordelingsronde vindt tot 1 januari 2023 plaats volgens het wettelijk beoordelingsinstrumentarium 2017.

2.4 Omgevingsregeling

In de Omgevingsregeling is de monitoring van de omgevingswaarden nader uitgewerkt. In de huidige Omgevingsregeling zijn de normen en procedures van de Regeling veiligheid primaire waterkeringen 2017 opgenomen.

De Omgevingsregeling bevat nu :

- de begrenzing van de dijktrajecten;
- de Voorschriften bepaling hydraulische belasting primaire waterkeringen en de Oplegger WBI onder de Omgevingswet
- de Voorschriften bepaling sterkte en veiligheid primaire waterkeringen en de Oplegger WBI onder de Omgevingswet;
- de monitoring van de omgevingswaarden en de andere parameters voor signalering over de veiligheid van primaire waterkeringen vindt plaats volgens de Procedure beoordeling veiligheid primaire waterkeringen en de Oplegger WBI onder de Omgevingswet;

³ Duiding uit juridische oogpunt: het opstellen van de veiligheidsverslagen is een cyclisch proces die ten minste een keer per twaalf jaar moet plaatsvinden. Dit betekent dat de volgende rapportage twaalf jaar na de datum waarop de vorige is uitgebracht. Daarbij is een marge van plus of min een half jaar als redelijk beschouwd. Indien er wezenlijk nieuwe kennis is opgedaan of de beheerder om andere redenen een nieuwe beoordeling nodig acht, kan binnen die twaalf jaar een nieuwe beoordeling volgen. De teller loopt dan vanaf dat moment weer.

⁴ Dat is in het overgangsrecht geregeld.

- die monitoring vindt voor elk dijktraject ten minste een keer per twaalf jaar plaats;
- de verslaglegging over de resultaten van de monitoring voor de omgevingswaarden voor de veiligheid van primaire waterkeringen en de andere parameters voor signalering over de veiligheid van primaire waterkeringen vindt plaats volgens hoofdstuk 4 van de Procedure beoordeling veiligheid primaire waterkeringen en de Oplegger WBI onder de Omgevingswet;
- de geldende versie van die voorschriften en de Oplegger zijn geregeld in bijlage II bij de Omgevingsregeling.

Datum
21 februari 2022

3. Wijziging in het omgevingswetregelgeving

De nu in de Omgevingsregeling genoemde procedure, voorschriften en oplegger worden vervangen door nieuwe voorschriften, die zijn nu in voorbereiding en worden geconsulteerd.

De regels van het voormalige WBI 2017 zijn opgenomen in de Omgevingsregeling. De bijlagen die nu worden opgesteld vervangen dat WBI2017.

Naast de wijziging van de Omgevingsregeling worden ook aanpassingen in de Omgevingswet en het Besluit kwaliteit leefomgeving voorbereid om die meer in overeenstemming te brengen met de overstromingskansbenadering waarop het waterveiligheidsbeleid is gebaseerd sinds de aanpassing van de Waterwet in 2017.

De beoogde inwerkingtredingsdatum van alle genoemde wijzigingen is de datum waarop de Omgevingswet van kracht wordt.

3.1 Landelijk beeld en rapportage aan de Eerste en Tweede Kamer

De Omgevingswet bevat geen verplichting meer om aan het parlement te rapporteren. Dit betekent niet de minister het niet zal doen (het hoort bij zijn verantwoordelijkheid).

Het uit de wet halen van de koppeling tussen de beoordelingsperiode en het opstellen van het landelijke beeld van de veiligheid van de primaire waterkering maakt het mogelijk om nieuwe afspraken te maken tussen de partijen die beter aansluiten op het efficiënt inrichten van het waterveiligheidssysteem (denk aan de samenhang tussen de verschillende rapportages (rapportage beoordeling, Veiligheidsrapportage zorgplicht en jaarlijks verslag HWBP) en met het Waterveiligheidsportaal.

3.2 Zorgplicht

Artikel 5.3 van de Waterwet over de zorgplicht van beheerders komt niet in de zelfde vorm terug in de Omgevingswet. In de bijlage van de Omgevingswet de volgende definities gehanteerd:

- Watersysteem: samenhangend geheel van een of meer oppervlaktewaterlichamen en grondwaterlichamen, met bijbehorende bergingsgebieden, waterkeringen en ondersteunende kunstwerken.
- Beheer van watersystemen: samenstel van aan watersystemen verbonden taken, gericht op het voorkomen en waar nodig beperken van overstromingen, wateroverlast en waterschaarste, in samenhang met het beschermen en

verbeteren van de chemische en ecologische kwaliteit van die watersystemen en de vervulling van de op grond van deze wet aan die watersystemen toegekende maatschappelijke functies.

Datum
21 februari 2022

De beheerders hebben op grond van de Omgevingswet, de Waterschapswet en de algemene zorgplicht de taak de watersystemen te beheren. In verschillende artikelen van de Omgevingswet en het Besluit kwaliteit leefomgeving komt dit terug:

- Artikel 20.1, eerste lid, van de Omgevingswet geeft de relatie tussen activiteiten in de leefomgeving (in dit geval primaire waterkeringen) en de monitoringsplicht: voor iedere vastgestelde omgevingswaarde en alarmeringswaarde wordt de staat of kwaliteit van de fysieke leefomgeving, de belasting door activiteiten of de concentratie of depositie van stoffen in de fysieke leefomgeving door monitoring bewaakt. Daarbij wordt beoordeeld of aan die omgevingswaarde of alarmeringswaarde wordt voldaan.
- Verantwoordelijkheden van de waterschappen volgen uit artikel 2.17 van de Omgevingswet en uit artikel 1 en 2, tweede lid, van de Waterschapswet. Artikel 2.17 (waterschapstaken voor de fysieke leefomgeving) van de Omgevingswet bepaalt: bij het waterschapsbestuur berusten, naast de elders in deze wet en op grond van andere wetten aan dat bestuur toegedeelde taken voor de fysieke leefomgeving, de volgende taken: a. op het gebied van het beheer van watersystemen en het waterketenbeheer: 1°. het beheer van watersystemen, voor zover aan het waterschap toegedeeld bij provinciale verordening als bedoeld in artikel 2.18, tweede lid, of bij ministeriële regeling als bedoeld in artikel 2.20, derde lid.
- Verantwoordelijkheden van het Rijk op grond van artikel 2.19 (Rijkstaken voor de fysieke leefomgeving):
 1. Bij Onze Minister die het aangaat berusten, naast de elders in deze wet en op grond van andere wetten aan het Rijk toegedeelde taken voor de fysieke leefomgeving, de in het tweede tot en met vijfde lid genoemde taken.
 2. De volgende taken voor watersystemen berusten bij Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat:
 - a. het beheer van rijkswateren,
 - b. het voorkomen of tegengaan van landwaartse verplaatsing van de kustlijn, voor zover dat volgens die minister nodig is om te voldoen aan een omgevingswaarde voor de veiligheid van primaire waterkeringen als bedoeld in artikel 2.15, eerste lid, onder d,
 - c. het houden van toezicht op het beheer van primaire waterkeringen door een waterschap of een ander openbaar lichaam,
 - d. het tot stand brengen en beschikbaar stellen van technische leidraden voor het ontwerp en het beheer van primaire waterkeringen.
 3. Artikel 11.11, derde lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving bepaalt: het dagelijks bestuur van het waterschap en Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat zijn belast met de uitvoering van de monitoring als het gaat om een dijktraject dat in beheer is bij het waterschap respectievelijk het Rijk.

Dat de beheerder moet monitoren, houdt in dat hij maatregelen moet nemen om de keringen veilig te houden.

In artikel 2.19 wordt de verantwoordelijkheid van het Rijk voor beheer en onderhoud van waterkeringen niet genoemd. Die verantwoordelijkheid vloeit namelijk voort uit zijn hoedanigheid van beheerder van primaire waterkeringen (die zij in beheer heeft). De begrenzing van de Rijkswateren, en de daarin gelegen waterkeringen, zijn bepaald in het Omgevingsbesluit.

Datum
21 februari 2022

4. Omgevingswet en Besluit bouwwerken leefomgeving, Besluit activiteiten leefomgeving

De Omgevingswet, het Besluit bouwwerken leefomgeving en het Besluit activiteiten leefomgeving bevatten ook andere regels die relevant (kunnen) zijn voor primaire waterkeringen. Zo moet voor de aanleg, verlegging of versterking van een primaire waterkering een projectbesluit worden vastgesteld. De voorschriften voor de monitoring van de omgevingswaarden in de Omgevingsregeling hebben geen betrekking op die regels. Daarom zijn deze regels hier niet opgenomen.

5. Bestuurlijke afspraken

5.1 Draaiboek Tweede Beoordeling Primaire Keringen Overstromingskans (Draaiboek LBO2)

Het Draaiboek LBO2 beschrijft de rol- en taakverdeling in relatie tot de beoordeling binnen het waterveiligheidssysteem. Daarnaast fungeert het draaiboek als gemeenschappelijk afspraken document van de rolhouders over het procesverloop, afstemming bij samenloop (trajecten met meer beheerders) bewaking van de voortgang, informatievoorziening en communicatie.

Het Draaiboek LBO2 wordt door DGWB opgesteld in samenwerking met alle betrokken partijen en wordt bestuurlijk bekrachtigd in de Stuurgroep Water. Het draaiboek heeft geen formele juridische status, maar wordt door alle betrokken partijen onderschreven.

5.2 Kader Zorgplicht Primaire Waterkeringen

In 2015 is door het Ministerie van Infrastructuur en Milieu het Kader Zorgplicht Primaire Waterkeringen vastgesteld. Onder de Omgevingswet is de beheerder in beginsel zelf verantwoordelijk voor de inrichting en de uitvoering van de taak voor het beheer van watersystemen en moet daar zelf toezicht op houden. De Inspectie voor Leefomgeving en Transport houdt hier rekening mee door bij haar toezicht te kiezen voor systeemtoezicht, audits en reality checks. De in het Kader Zorgplicht uitgewerkte benodigde activiteiten voor het invullen van de beheerverantwoordelijkheid blijven relevant.

6. Terminologie

In het vervolg wordt de term Omgevingswet gebruikt voor het stelsel van alle bijhorende documenten die relevant zijn voor de veiligheid van de primaire waterkeringen. In het stelsel worden nieuwe termen geïntroduceerd die de termen uit de Waterwet vervangen. Tabel 1 is een was-wordt lijst van de betreffende termen met de definitie of omschrijving.

In de Omgevingswet zijn begrippen eenduidig gedefinieerd. Doordat verschillende wetten uit verschillende beleidsvelden bij elkaar zijn gevoegd, was het noodzakelijk om termen te duiden die in een ander beleidsveld een andere betekenis hadden.

Tabel 1: Terminologie in de Waterwet en in de Omgevingswet

Datum
21 februari 2022

Term Waterwet	Term Omgevingswet	Definitie of omschrijving bij de term in de Omgevingswetgeving
Norm: ondergrens	Omgevingswaarde	De maximale toelaatbare overstromings- of faalkans per jaar (of per keer) waaraan een dijktraject in 2050 moet voldoen (zie artikel 2.0c van het Bkl)
Norm: signaleringswaarde	'De andere parameter voor de signalering over de veiligheid van een dijktraject' of signaleringsparameter	De waarde van de signaleringsparameter is gerelateerd aan de waarde van de omgevingswaarde.
Overstromingskans	Overstromingskans	De kans op verlies van waterkerend vermogen waardoor het door het dijktraject beschermd gebied overstroomt op een manier waarop en in een mate waarin dat leidt tot dodelijke slachtoffers of substantiële economische schade.
Faalkans	Faalkans	Kans op een ongewenste gebeurtenis (falen). In het Bkl is de ongewenste gebeurtenis het falen van een voorliggende waterkering waardoor de hydraulische belasting op een achterliggend dijktraject substantieel wordt verhoogd.
-	Monitoren van de omgevingswaarde en de andere parameter voor de signalering over de veiligheid van een dijktraject	Het doel monitoring van de omgevingswaarden is het bewaken van de veiligheid van (primaire) waterkeringen tegen overstromingen en het tijdig signaleren van een (dreigende) overschrijding van omgevingswaarden. Voor het monitoren van de omgevingswaarde van een dijktraject worden de veranderingen in het watersysteem continu bewaakt en wordt ten minste eens per 12 jaar verslag uitgebracht over de overstromings- of faalkans van het dijktraject .
Beoordeling	Beoordeling	Het bepalen van de overstromings- of faalkans van een dijktraject in relatie tot de omgevingswaarde en de signaleringsparameter.
Beoordelingsperiode	Beoordelingsperiode	De periode waarin de beoordelingsregels van de Omgevingsregeling van kracht zijn.
Dijktraject	Dijktraject	Gedeelte van een primaire waterkering dat afzonderlijk genormeerd is.
Rapportage	Verslag	De aanbiedingsbrief samen met de rapportage van de beoordeling van een dijktraject die de beheerder uitbrengt aan de minister over de monitoring van de omgevingswaarde.

Bijlage: Relevante passages Omgevingswetregels over veiligheid primaire waterkeringen; dit zijn de huidige teksten. De in voorbereiding zijnde wijzigingen zijn hier niet in opgenomen.

Datum
21 februari 2022

1. OMGEVINGSWET

AFDELING 2.3 OMGEVINGSWAARDEN

§ 2.3.1 Algemene bepalingen

Artikel 2.9 (omgevingswaarden)

1. Op grond van deze afdeling worden omgevingswaarden vastgesteld met het oog op de doelen van de wet.
2. Een omgevingswaarde bepaalt voor de fysieke leefomgeving of een onderdeel daarvan: a. de gewenste staat of kwaliteit, b. de toelaatbare belasting door activiteiten, c. de toelaatbare concentratie of depositie van stoffen.
3. Een omgevingswaarde wordt uitgedrukt in meetbare of berekenbare eenheden of anderszins in objectieve termen.

Artikel 2.10 (aard, termijn en locaties van omgevingswaarden en onderbouwing)

1. Bij de vaststelling van een omgevingswaarde wordt bepaald: a. of deze waarde een resultaatverplichting, inspanningsverplichting of andere, daarbij te omschrijven verplichting met zich brengt, b. de locaties waarop de omgevingswaarde van toepassing is.
2. Bij de vaststelling van een omgevingswaarde kan een termijn worden gesteld waarbinnen aan de verplichting, bedoeld in het eerste lid, onder a, moet zijn voldaan.
3. Bij de vaststelling van een omgevingswaarde wordt onderbouwd welke taken en bevoegdheden op grond van deze of een andere wet in ieder geval worden ingezet om de omgevingswaarde te verwezenlijken.
4. In afwijking van het eerste lid, aanhef en onder a, en het tweede lid kunnen bij algemene maatregel van bestuur regels worden gesteld over de aard en de termijn als de omgevingswaarde een geluidproductieplafond is.

§ 2.3.4 Omgevingswaarden Rijk

Artikel 2.14 (omgevingswaarden Rijk)

Bij algemene maatregel van bestuur kunnen, met inachtneming van de grenzen van artikel 2.3, derde lid, omgevingswaarden worden vastgesteld.

Artikel 2.15 (verplichte omgevingswaarden Rijk)

1. Bij algemene maatregel van bestuur worden met het oog op het waarborgen van de veiligheid, het beschermen van de gezondheid, het beschermen van het milieu en het beheer van natuurlijke hulpbronnen in ieder geval omgevingswaarden vastgesteld voor:
 - a. de kwaliteit van de buitenlucht, waaronder de depositie en concentraties van verontreinigende stoffen in de buitenlucht, ook

in verband met de blootstelling van de mens aan die stoffen, ter uitvoering van de richtlijn luchtkwaliteit en de richtlijn gevaarlijke stoffen in de lucht,

Datum
21 februari 2022

- b. de chemische en ecologische kwaliteit van oppervlaktewaterlichamen en de chemische kwaliteit en kwantitatieve toestand van grondwaterlichamen, ter uitvoering van de kaderrichtlijn water, de grondwaterrichtlijn en de richtlijn prioritaire stoffen,
 - c. de kwaliteit van zwemwater, ter uitvoering van de zwemwaterrichtlijn,
 - d. de veiligheid van primaire waterkeringen,
 - e. de veiligheid van andere dan primaire waterkeringen, voor zover die in beheer zijn bij het Rijk.
2. Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat stelt bij besluit als omgevingswaarden geluidproductieplafonds vast aan weerszijden van bij ministeriële regeling aangewezen: a. wegen in beheer bij het Rijk, b. hoofdspoorwegen.
 3. Als uitgangspunt voor het vaststellen van de omgevingswaarden, bedoeld in het eerste lid, onder d, geldt ten minste een beschermingsniveau waarmee in 2050 de kans om te overlijden als gevolg van een overstroming achter de primaire waterkering niet groter is dan 1 op 100.000 per jaar. Een hoger beschermingsniveau wordt geboden op plaatsen waar sprake kan zijn van: a. grote groepen dodelijke slachtoffers, b. substantiële economische schade, of c. ernstige schade door uitval van vitale en kwetsbare infrastructuur van nationaal belang.
 4. Voor de toepassing van het eerste lid, onder d en e, worden bij ministeriële regeling: a. voor daarbij aan te geven locaties nadere regels gesteld over het bepalen van de hydraulische belasting en de sterkte van de waterkering, en b. de locaties begrensd waarop de omgevingswaarden van toepassing zijn.
 5. De nadere regels, bedoeld in het vierde lid, onder a, worden voor primaire waterkeringen steeds na ten hoogste twaalf jaar herzien.

Artikel 2.19 (rijkstaken voor de fysieke leefomgeving)

1. Bij Onze Minister die het aangaat berusten, naast de elders in deze wet en op grond van andere wetten aan het Rijk toegedeelde taken voor de fysieke leefomgeving, de in het tweede tot en met vijfde lid genoemde taken.
2. De volgende taken voor watersystemen berusten bij Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat: a. het beheer van rijkswateren, b. het voorkomen of tegengaan van landwaartse verplaatsing van de kustlijn, voor zover dat volgens die minister nodig is om te voldoen aan een omgevingswaarde voor de veiligheid van primaire waterkeringen als bedoeld in artikel 2.15, eerste lid, onder d, c. het houden van toezicht op het beheer van primaire waterkeringen door een waterschap of een ander openbaar lichaam, d. het tot stand brengen en beschikbaar stellen van technische leidraden voor het ontwerp en het beheer van primaire waterkeringen.
3. (...)
4. Bij Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties berust de taak van het houden van toezicht op de uitoefening van

taken door een waterschap voor het digitaal stelsel, bedoeld in afdeling 20.5.

5. (...)

Datum
21 februari 2022

§ 2.4.2 Aanwijzing van locaties

Artikel 2.20 (aanwijzing en begrenzing van rijkswateren)

1. Bij algemene maatregel van bestuur worden voor de toepassing van deze wet, met inachtneming van de grenzen van artikel 2.3, derde lid, de waterkeringen en oppervlaktewaterlichamen of onderdelen daarvan aangewezen die behoren tot de rijkswateren.
2. Bij ministeriële regeling worden de waterkeringen en oppervlaktewaterlichamen of onderdelen daarvan die behoren tot de rijkswateren geometrisch begrensd.
3. Bij ministeriële regeling kunnen rijkswateren worden aangewezen waarvan het beheer, in afwijking van het eerste lid, geheel of gedeeltelijk berust bij daarbij aangegeven niet tot het Rijk behorende openbare lichamen.

AFDELING 20.1 MONITORING EN VERZAMELING VAN GEGEVENS

Artikel 20.1 (monitoringsplicht)

1. Voor iedere vastgestelde omgevingswaarde en alarmeringswaarde wordt de staat of kwaliteit van de fysieke leefomgeving, de belasting door activiteiten of de concentratie of depositie van stoffen in de fysieke leefomgeving door monitoring bewaakt. Daarbij wordt beoordeeld of aan die omgevingswaarde of alarmeringswaarde wordt voldaan.

2. BESLUIT KWALITEIT LEEFOMGEVING (geconsolideerde staatsbladversie)

AFDELING 2.1 OMGEVINGSWAARDEN WAARBORGEN VAN DE VEILIGHEID

§ 2.1.1 Omgevingswaarden veiligheid primaire waterkeringen

Artikel 2.0a (omgevingswaarden veiligheid primaire waterkeringen)

Voor de veiligheid van primaire waterkeringen gelden de omgevingswaarden, bedoeld in artikel 2.0c.

Artikel 2.0b (toepassingsbereik omgevingswaarden veiligheid primaire waterkeringen)

De omgevingswaarden voor de veiligheid van primaire waterkeringen gelden voor een dijktraject als bedoeld in bijlage II, onder A, waarvan de locatie bij ministeriële regeling is begrensd.

Artikel 2.0c (omgevingswaarden veiligheid primaire waterkeringen per dijktraject)

1. Voor dijktrajecten als bedoeld in bijlage II, onder A, geldt de ten hoogste toelaatbare kans per jaar op verlies van waterkerend vermogen waardoor het door het dijktraject beschermde gebied overstroomt op een zodanige wijze en in zodanige mate dat dit leidt tot dodelijke slachtoffers of substantiële economische schade, bedoeld in bijlage II, onder B, kolom 1.

2. In afwijking van het eerste lid geldt voor de dijktrajecten 201, 204a, 204b, 205, 206, 208 tot en met 212, 214 tot en met 219 en 222 tot en met 227 de ten hoogste toelaatbare kans per jaar op verlies van waterkerend vermogen waardoor de hydraulische belasting op een achterliggend dijktraject substantieel wordt verhoogd, bedoeld in bijlage II, onder B, kolom 2.
3. In afwijking van het eerste lid geldt voor dijktraject 16-5 de ten hoogste toelaatbare kans op verlies van waterkerend vermogen waardoor het door het dijktraject beschermde gebied overstroomt op zodanige wijze en in zodanige mate dat dit leidt tot dodelijke slachtoffers of substantiële economische schade per keer dat het een hydraulische belasting ondervindt door het overstromen van het gebied dat door een voorliggend dijktraject beschermd is, bedoeld in bijlage II, onder B, kolom 3.
4. Voor de dijktrajecten 25-3, 27-3, 27-4, 31-3, 33-1, 34-3, 34-4 en 34-5 geldt ook de ten hoogste toelaatbare kans op verlies van waterkerend vermogen waardoor het door het dijktraject beschermde gebied overstroomt op een zodanige wijze en in zodanige mate dat dit leidt tot dodelijke slachtoffers of substantiële economische schade per keer dat een toename van hydraulische belasting optreedt door een maatregel gericht op het vergroten van de afvoer- of bergingscapaciteit van een watersysteem, bedoeld in bijlage II, onder B, kolom 4.
5. Voor de dijktrajecten 208 tot en met 210 en 225 geldt ook de ten hoogste toelaatbare kans op niet-sluiten van de stormvloedkering per keer dat het noodzakelijk is die te sluiten, bedoeld in bijlage II, onder B, kolom 5.

Datum
21 februari 2022

Artikel 2.0d (termijn en aard omgevingswaarde veiligheid primaire waterkeringen)

1. Aan de omgevingswaarden voor de veiligheid van primaire waterkeringen wordt voldaan met ingang van 1 januari 2050.
2. De omgevingswaarden voor de veiligheid van primaire waterkeringen zijn resultaatsverplichtingen.

Artikel 2.0e (uitzonderingsmogelijkheid omgevingswaarden veiligheid primaire waterkeringen niet in beheer bij het Rijk)

1. Op het voldoen aan de omgevingswaarden voor de veiligheid van primaire waterkeringen, voor zover die niet in beheer zijn bij het Rijk, kan in het waterbeheerprogramma een uitzondering worden gemaakt.
2. Het eerste lid geldt voor gevallen waarin: a. de maatregelen om te voldoen aan de omgevingswaarde staan geprogrammeerd op het onderdeel van het deltaprogramma, bedoeld in artikel 4.9 van de Waterwet, dat de maatregelen bevat die Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat of waterschappen moeten treffen om een reden, bedoeld in artikel 7.24, eerste lid, onder a, b of c, van die wet; b. het voldoen aan de omgevingswaarde onevenredig kostbaar is; c. door omstandigheden buiten de invloedssfeer van het algemeen bestuur van het waterschap de resultaten van de beoordeling van de veiligheid van de primaire waterkering zo wijzigen dat niet wordt of kan worden voldaan aan de omgevingswaarde; of d. ondanks de verrichte handelingen

daartoe niet binnen een passende termijn is of kan worden voldaan aan de omgevingswaarde door de doorlooptijd van het treffen van maatregelen om te voldoen aan de omgevingswaarde.

Datum
21 februari 2022

Artikel 2.0f (uitzonderingsmogelijkheid omgevingswaarden veiligheid primaire waterkeringen in beheer bij het Rijk)

1. Op het voldoen aan de omgevingswaarden voor de veiligheid van primaire waterkeringen kan in het nationaal waterprogramma, als het gaat om een primaire waterkering in beheer bij het Rijk, een uitzondering worden gemaakt.
2. Het eerste lid geldt voor gevallen als bedoeld in artikel 2.0e, tweede lid, onder b, c en d, waarbij in onderdeel c in plaats van 'het algemeen bestuur van het waterschap' wordt gelezen 'Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat'.

HOOFDSTUK 11 MONITORING EN INFORMATIE AFDELING

11.1 WAARBORGEN VAN DE VEILIGHEID

§ 11.1.2 Waterveiligheid

§ 11.1.2.1 Monitoring en gegevensverzameling waterveiligheid

Artikel 11.9 (monitoring omgevingswaarden veiligheid primaire waterkeringen)

1. Monitoring voor de omgevingswaarde, bedoeld in artikel 2.0c, vindt plaats door bepaling van de hydraulische belasting en de sterkte van een dijktraject door metingen, berekeningen en modellen volgens bij ministeriële regeling gestelde regels.
2. Het dagelijks bestuur van het waterschap en Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat zijn belast met de uitvoering van de monitoring als de omgevingswaarde betrekking heeft op een dijktraject dat in beheer is bij het waterschap respectievelijk het Rijk.

Artikel 11.10 (monitoring omgevingswaarden veiligheid andere dan primaire waterkeringen in beheer bij het Rijk)

1. Monitoring voor de omgevingswaarde, bedoeld in artikel 2.0i, vindt plaats door bepaling van het waterkerend vermogen van een dijktraject door metingen, berekeningen en modellen volgens bij ministeriële regeling gestelde regels.
2. Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat is belast met de uitvoering van de monitoring.

Artikel 11.11 (monitoring andere parameters voor signalering over de veiligheid primaire waterkeringen)

1. Door monitoring wordt voor de signalering of voor de veiligheid van primaire waterkeringen maatregelen nodig zijn, bewaakt: a. de kans op verlies van waterkerend vermogen van een dijktraject waardoor het door het dijktraject beschermde gebied overstroomt op een zodanige wijze en in zodanige mate dat dit leidt tot dodelijke slachtoffers of substantiële economische schade, bedoeld in bijlage II, onder B, kolom 6; en b. de kans op verlies van waterkerend vermogen van een dijktraject waardoor de

hydraulische belasting op een achterliggend dijktraject substantieel wordt verhoogd, bedoeld in bijlage II, onder B, kolom 7.

Datum
21 februari 2022

2. Monitoring vindt plaats door bepaling van de hydraulische belasting en de sterkte van een dijktraject in de actuele toestand door metingen, berekeningen en modellen volgens bij ministeriële regeling gestelde regels.
3. Het dagelijks bestuur van het waterschap en Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat zijn belast met de uitvoering van de monitoring als het gaat om een dijktraject dat in beheer is bij het waterschap respectievelijk het Rijk.

Artikel 11.12 (gegevensverzameling voldoen legger grote rivieren)

Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat verzamelt gegevens over de mate waarin wordt voldaan aan de voor de grote rivieren opgestelde legger.

Artikel 11.13 (gegevensverzameling kustlijn)

Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat verzamelt gegevens over de ligging van de kustlijn.

Artikel 11.14 (gegevensverzameling voor overstromingsgevaarkaarten en overstromingsrisicokaarten)

1. Gedeputeerde staten verzamelen gegevens over overstromingsgevaar als bedoeld in artikel 6, derde en vierde lid, van de richtlijn overstromingsrisico's.
2. Gedeputeerde staten verzamelen gegevens over overstromingsrisico's als bedoeld in artikel 6, vijfde lid, van de richtlijn overstromingsrisico's.
3. De gegevens gaan niet over overstromingen vanuit rioolstelsels.

§ 11.1.2.2 Verslagen waterveiligheid

Artikel 11.15 (verslag veiligheid primaire waterkeringen)

1. Het dagelijks bestuur van het waterschap en Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat stellen elke twaalf jaar een verslag op over de algemene waterstaatkundige toestand van de primaire waterkeringen die in beheer zijn bij het waterschap respectievelijk het Rijk.
2. Het verslag bevat: a. de resultaten van de monitoring voor de omgevingswaarden, bedoeld in artikel 2.0c, en de andere parameters, bedoeld in artikel 11.11, eerste lid; en b. in voorkomend geval, dat sprake is van overschrijding van een andere parameter als bedoeld in artikel 11.11, eerste lid.

Artikel 11.16 (verslag legger grote rivieren)

Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat stelt elke twaalf jaar een verslag op over de gegevens, bedoeld in artikel 11.12.

§ 11.1.2.3 Kaarten waterveiligheid

Artikel 11.17 (overstromingsgevaarkaarten en overstromingsrisicokaarten)

1. Gedeputeerde staten stellen een overstromingsgevaarkaart en een overstromingsrisicokaart vast.
2. De overstromingsgevaarkaart verbeeldt de gegevens, bedoeld in artikel 11.14, eerste lid.
3. De overstromingsrisicokaart verbeeldt de gegevens, bedoeld in artikel 11.14, tweede lid.
4. De kaarten worden in ieder geval twee jaar voor de vaststelling van het overstromingsrisicobeheerplan vastgesteld.

Datum
21 februari 2022

Artikel 11.18 (kaarten basiskustlijn)

Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat stelt kaarten van de kustlijn, bedoeld in artikel 20.17, eerste lid, onder b, van de wet, vast, waarop die lijn is verbeeld.

BIJLAGE II BIJ DE ARTIKELEN 2.0B, 2.0C EN 11.11, EERSTE LID, VAN DIT BESLUIT (VEILIGHEID WATERKERINGEN)

- A. Landkaarten primaire waterkeringen en dijktrajecten als bedoeld in artikel 2.0 (niet afgedrukt, zie bijlage Bkl)
- B. De omgevingswaarden en andere signaleringsparameters (niet opgenomen, zie bijlage Bkl)

3. OMGEVINGSBESLUIT (geconsolideerde versie)

HOOFDSTUK 3 AANWIJZING VAN LOCATIES VOOR RIJKSTAKEN

AFDELING 3.1 AANWIJZING VAN RIJKSWATEREN

Artikel 3.1 (aanwijzing van rijkswateren)

1. Rijkswateren zijn de watersystemen of onderdelen daarvan, bedoeld in bijlage II.
2. Het beheer van de rijkswateren die op grond van het eerste lid zijn aangewezen, omvat ook het beheer van de daarin gelegen ondersteunende kunstwerken.

AFDELING 3.2 AANWIJZING EN BEGRENZING VAN BEPERKINGENGEBIEDEN

Artikel 3.2 (toepassingsbereik)

De artikelen 3.3 tot en met 3.6 zijn alleen van toepassing zolang een beperkingengebied niet bij ministeriële regeling is aangewezen en geometrisch begrensd.

Artikel 3.4 (beperkingengebied waterstaatswerken)

Het beperkingengebied met betrekking tot een waterstaatswerk in beheer bij het Rijk valt samen met het waterstaatswerk.

Artikel 10.9 (informatieverplichting gemeenten, waterschappen, provincies)

Het college van burgemeester en wethouders of de gemeenteraad, het dagelijks bestuur of het algemeen bestuur van een waterschap en gedeputeerde staten of provinciale staten verstrekken aan Onze Minister die het aangaat de benodigde gegevens over:

- a. een programma als bedoeld in artikel 3.10, eerste lid, van de wet voor zover dat is gericht op het voldoen aan een omgevingswaarde voor de kwaliteit van de buitenlucht;
- b. een stroomgebiedsbeheerplan als bedoeld in artikel 3.9, tweede lid, onder a, van de wet;
- c. een overstromingsrisicobeheerplan als bedoeld in artikel 3.9, tweede lid, onder b, van de wet;
- d. een programma van maatregelen mariene strategie als bedoeld in artikel 3.9, tweede lid, onder c, van de wet;
- e. een maritiem ruimtelijk plan als bedoeld in artikel 3.9, tweede lid, onder d, van de wet; of
- f. een actieplan geluid als bedoeld in de artikelen 3.6, eerste lid, 3.8, eerste lid, en 3.9, eerste lid, van de wet.

Datum
21 februari 2022

§ 10.4.3 Waterprogramma's

Artikel 10.11 (overleg bij en actualisatie van stroomgebiedsbeheerplannen en overstromingsrisicobeheerplannen)

1. Bij de totstandkoming van stroomgebiedsbeheerplannen en overstromingsrisicobeheerplannen als bedoeld in artikel 3.9, tweede lid, onder a en b, van de wet voor de stroomgebiedsdistricten Rijn, Maas, Schelde en Eems voor zover die betrekking hebben of ook betrekking hebben op het Nederlandse grondgebied, overlegt Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat met: a. de bevoegde autoriteiten van andere staten in die stroomgebiedsdistricten; b. het dagelijks bestuur van het waterschap of gedeputeerde staten als een stroomgebiedsdistrict of een gedeelte daarvan op het grondgebied van dat waterschap of die provincie ligt; en c. vertegenwoordigers van gemeenten.
2. Een stroomgebiedsbeheerplan en een overstromingsrisicobeheerplan worden elke zes jaar geactualiseerd.

Artikel 10.12 (overleg bij, actualisatie en operationaliteit programma van maatregelen mariene strategie)

1. Bij de totstandkoming van een programma van maatregelen mariene strategie als bedoeld in artikel 3.9, tweede lid, onder c, van de wet, overlegt Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat met de bevoegde autoriteiten van andere staten van dezelfde mariene subregio.
2. Het programma van maatregelen mariene strategie wordt elke zes jaar geactualiseerd.
3. Het programma van maatregelen mariene strategie is operationeel uiterlijk een jaar na de actualisatie, bedoeld in het tweede lid.

Artikel 10.13 (overleg bij en actualisatie documenten ter voorbereiding van programma van maatregelen mariene strategie; initiële beoordeling, omschrijving goede milieutoestand en milieudoelen)

1. Bij de totstandkoming van de initiële beoordeling, de omschrijving van de goede milieutoestand en de milieudoelen, bedoeld in artikel 3.1 van het Besluit kwaliteit leefomgeving, overlegt Onze

- Minister van Infrastructuur en Waterstaat met de bevoegde autoriteiten van andere staten van dezelfde mariene subregio.
2. De initiële beoordeling, de omschrijving van de goede milieutoestand en de milieudoelen worden elke zes jaar geactualiseerd.

Datum
21 februari 2022

Artikel 10.14 (overleg bij en actualisatie documenten ter voorbereiding van programma van maatregelen mariene strategie; monitoringsprogramma)

1. Bij de totstandkoming van het monitoringsprogramma, bedoeld in artikel 11.38, derde lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving, overlegt Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat met de bevoegde autoriteiten van andere staten van dezelfde mariene subregio.
2. Het monitoringsprogramma wordt elke zes jaar geactualiseerd.

Artikel 10.15 (overleg bij, actualisatie en eerste vaststelling van maritiem ruimtelijk plan)

1. Bij de totstandkoming van een maritiem ruimtelijk plan als bedoeld in artikel 3.9, tweede lid, onder d, van de wet, overlegt Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat met de bevoegde autoriteiten van andere staten die aan de Nederlandse mariene wateren grenzen, onder meer over het gebruik van de best beschikbare gegevens en de uitwisseling van informatie.
2. Een maritiem ruimtelijk plan wordt elke tien jaar geactualiseerd.

Artikel 10.16 (overleg bij, actualisatie en operationaliteit maatregelen van waterprogramma's)

1. Bij de totstandkoming van het nationaal waterprogramma, bedoeld in artikel 3.9, tweede lid, onder e, van de wet, overlegt Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat met: a. de bevoegde autoriteiten van andere staten; b. het dagelijks bestuur van het waterschap of gedeputeerde staten als de rijkswateren of een gedeelte daarvan op het grondgebied van dat waterschap of die provincie liggen; en c. vertegenwoordigers van gemeenten.
2. Een waterbeheerprogramma als bedoeld in artikel 3.7 van de wet, een regionaal waterprogramma als bedoeld in artikel 3.8, tweede lid, van de wet en het nationaal waterprogramma worden elke zes jaar geactualiseerd.
3. Maatregelen als bedoeld in artikel 11 van de kaderrichtlijn water, die op grond van artikel 4.3, eerste lid, onder a, 4.4, derde lid, onder a, of 4.10, derde lid, onder a, van het Besluit kwaliteit leefomgeving zijn opgenomen in een waterbeheerprogramma, een regionaal waterprogramma of het nationaal waterprogramma, zijn operationeel uiterlijk drie jaar na de actualisatie, bedoeld in het tweede lid.

AFDELING 10.9 KAARTEN

Artikel 10.51 (actualisatie en elektronische beschikbaarstelling kaarten basiskustlijn)

1. Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat actualiseert kaarten van de kustlijn als bedoeld in artikel 20.17, eerste lid, onder b, van de wet uiterlijk 15 februari 2024 en daarna elke zes jaar.

2. Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat stelt kaarten van de kustlijn elektronisch beschikbaar.

Datum
21 februari 2022

Artikel 10.52 (overleg, actualisatie en elektronische beschikbaarstelling overstromingsgevaarkaarten en overstromingsrisicokaarten)

1. Bij de totstandkoming van overstromingsgevaarkaarten en overstromingsrisicokaarten als bedoeld in artikel 20.17, eerste lid, onder c, van de wet overleggen gedeputeerde staten met: a. de bevoegde autoriteiten van andere staten in de stroomgebiedsdistricten Rijn, Maas, Schelde en Eems; en b. het dagelijks bestuur van het waterschap en het college van burgemeester en wethouders als een stroomgebiedsdistrict of een gedeelte daarvan op het grondgebied van het waterschap of die gemeente ligt.
2. Gedeputeerde staten actualiseren de overstromingsgevaarkaarten en overstromingsrisicokaarten uiterlijk 22 december 2025 en daarna elke zes jaar.
3. Gedeputeerde staten stellen de overstromingsgevaarkaarten en overstromingsrisicokaarten, bedoeld in artikel 11.17 van het Besluit kwaliteit leefomgeving, elektronisch beschikbaar.

4. OMGEVINGSREGELING

HOOFDSTUK 2 AANWIJZING EN GEOMETRISCHE BEGRENZING VAN LOCATIES AFDELING

2.1 ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 2.1 (toepassingsbereik)

Dit hoofdstuk is van toepassing op de aanwijzing of geometrische begrenzing van locaties voor de toepassing van de wet en de daarop berustende bepalingen.

AFDELING 2.2 WATER

Artikel 2.4 (geometrische begrenzing primaire waterkeringen en andere dan primaire waterkeringen in beheer bij het Rijk)

De geometrische begrenzing van de waterkeringen, bedoeld in bijlage II, onder 2, bij het Omgevingsbesluit, is vastgelegd in bijlage III.

Artikel 2.5 (begrenzing locaties dijktrajecten van primaire waterkeringen en dijktrajecten van andere dan primaire waterkeringen in beheer bij het Rijk)

1. Een dijktraject als bedoeld in artikel 2.0b van het Besluit kwaliteit leefomgeving wordt aan twee zijden begrensd door een lijn loodrecht op het dijktraject door een punt waarvan de rijksdriehoekskoördinaten zijn vastgesteld in bijlage IIIa.
2. Een dijktraject als bedoeld in artikel 2.0h, onder a, van het Besluit kwaliteit leefomgeving wordt aan twee zijden begrensd door een lijn loodrecht op het dijktraject door een punt waarvan de rijksdriehoekskoördinaten zijn vastgesteld in bijlage IIIb.

HOOFDSTUK 12 MONITORING EN INFORMATIE AFDELING

12.1 WAARBORGEN VAN DE VEILIGHEID

§ 12.1.2 Veiligheid primaire waterkeringen

Artikel 12.2a (toepassingsbereik)

Deze paragraaf is van toepassing op: a. de monitoring, bedoeld in artikel 11.9 van het Besluit kwaliteit leefomgeving, voor de omgevingswaarden voor de veiligheid van primaire waterkeringen, bedoeld in artikel 2.0c van dat besluit; b. de monitoring, bedoeld in artikel 11.11 van het Besluit kwaliteit leefomgeving, voor de andere parameters voor signalering over de veiligheid van primaire waterkeringen, bedoeld in artikel 11.11, eerste lid, van dat besluit; en c. de monitoring, bedoeld in artikel 20.2, tweede lid, van de wet, voor de alarmeringswaarden voor hoogwaterstanden die een gevaar voor primaire waterkeringen kunnen opleveren, bedoeld in artikel 15.3.

Artikel 12.2b (monitoring omgevingswaarden en andere parameters voor signalering veiligheid primaire waterkeringen: bepalen hydraulische belasting en sterkte)

1. Op het bepalen van de hydraulische belasting op dijktrajecten als bedoeld in bijlage II, onder A, bij het Besluit kwaliteit leefomgeving, zijn de Voorschriften bepaling hydraulische belasting primaire waterkeringen en de Oplegger WBI onder de Omgevingswet van toepassing.
2. Op het bepalen van de sterkte van dijktrajecten als bedoeld in bijlage II, onder A, bij het Besluit kwaliteit leefomgeving, zijn de Voorschriften bepaling sterkte en veiligheid primaire waterkeringen en de Oplegger WBI onder de Omgevingswet van toepassing.

Artikel 12.2c (monitoring omgevingswaarden en andere parameters voor signalering veiligheid primaire waterkeringen: methode)

De monitoring van de omgevingswaarden voor de veiligheid van primaire waterkeringen en de andere parameters voor signalering over de veiligheid van primaire waterkeringen vindt plaats volgens de Procedure beoordeling veiligheid primaire waterkeringen en de Oplegger WBI onder de Omgevingswet.

Artikel 12.2d (monitoring omgevingswaarden en andere parameters voor signalering veiligheid primaire waterkeringen: frequentie)

De monitoring voor de omgevingswaarde voor de veiligheid van primaire waterkeringen en de andere parameters voor signalering over de veiligheid van primaire waterkeringen vindt voor elk dijktraject ten minste eenmaal per twaalf jaar plaats.

Artikel 12.2e (monitoring omgevingswaarden en andere parameters voor signalering veiligheid primaire waterkeringen: verslaglegging)

De verslaglegging over de resultaten van de monitoring voor de omgevingswaarden voor de veiligheid van primaire waterkeringen en de andere parameters voor signalering over de veiligheid van primaire waterkeringen vindt plaats volgens hoofdstuk 4 van de

Procedure beoordeling veiligheid primaire waterkeringen en de Oplegger WBI onder de Omgevingswet.

Datum
21 februari 2022

Artikel 12.2f (monitoring alarmeringswaarden: methode)

De monitoring van de alarmeringswaarden voor hoogwaterstanden die een gevaar voor primaire waterkeringen kunnen opleveren, bedoeld in artikel 15.3, vindt plaats volgens het Landelijk Draaiboek Hoogwater en Overstromingen.

Bijlage 2 Memo Beschrijving waterveiligheidssysteem en omgaan met nieuwe kennis

Separate bijlage

Bijlage 2- Beschrijving waterveiligheidssysteem en omgaan met nieuwe kennis.pdf

memo

Beschrijving waterveiligheidssysteem en omgaan met nieuwe kennis

Dit memo beschrijft de uitwerking van het Bestuursakkoord Water (2014) waarin afspraken zijn gemaakt over een waterveiligheidssysteem. Hierin worden de overstromingsrisico's continu beheerst door een samenspel van activiteiten binnen de zorgplicht, waaronder het monitoren van de waterveiligheid van primaire keringen en het op tijd uitvoeren van beheer- en versterkingsmaatregelen. In 2017 zijn daarnaast de veiligheidsnormen gewijzigd en omgevingswaarden (maximaal toelaatbare overstromings- of faalkansen) en de daarbij behorende signaleringswaarden in de Waterwet opgenomen. Door monitoring kunnen tijdig maatregelen worden genomen om overstromingskansen te beheersen en in 2050 te voldoen aan de omgevingswaarden.

In dit memo wordt het achterliggende waterveiligheidsbeleid uitgewerkt. In de memo 'Overzicht Omgevingswetgeving in relatie tot veiligheid primaire keringen' wordt het bijbehorende juridisch kader beschreven. Beide memo's dienen als achtergrondinformatie bij de consultatie van bijlage XXXIIA en XXXIIB van de omgevingsregeling.

Onderstaande beschrijving is gebaseerd op een gewenste situatie waarbij de blauwe teksten aangeven waar de gewenste situatie afwijkt van de bestaande. In de laatste paragraaf is aangegeven welke verdere uitwerkingen nodig zijn.

Inhoudsopgave

1. Waterveiligheid, het beheersen van overstromingsrisico's
2. Veiligheidsrapportage
3. Omgaan met nieuwe Kennis
4. Beoordelings- en Ontwerpinstrumentarium
5. Toepassen nieuwe kennis
6. Opmerkingen en benodigde uitwerkingen

1. Waterveiligheid, het beheersen van de overstromingsrisico's
Op basis van de Omgevingswet heeft de beheerder van primaire waterkeringen de opdracht om deze in 2050 te laten voldoen aan de in het Besluit kwaliteit leefomgeving vastgelegde omgevingswaarden (voorheen normen). Hiervoor dient hij de veiligheid van primaire waterkeringen te monitoren. De monitoring van primaire keringen wordt daarbij gezien als een continue proces gericht op het bewaken dat activiteiten en gebeurtenissen, die rondom de waterkering plaatsvinden, geen nadelige invloed hebben op de overstromingskansen van de waterkering. Onderdelen van het monitoringsproces zijn:

- Het continue bewaken van
 - de staat van de waterkering,
 - de invloed van activiteiten rondom de waterkering op de overstromingskans en
 - de invloed van nieuwe kennis op de overstromingskans.
- Het uitvoeren van een periodieke beoordeling of aan de omgevingswaarden wordt voldaan. Voor de beoordeling worden door het Rijk regels gesteld in een Ministeriële Regeling, de Omgevingsregeling (hierna regeling). De wet stelt dat de in regeling vastgestelde regels na ten hoogste twaalf jaar worden herzien. De beoordelingsperiode is dus de periode tussen twee regelingen. LBO2 betreft de periode 2023-2035.
- Het treffen van beheer- en versterkingsmaatregel om de waterkering aan de omgevingswaarden in 2050 te laten voldoen. Versterkingsmaatregelen zijn onder voorwaarden subsidiabel binnen het Hoogwaterbeschermingsprogramma¹ (HWBP).

Deze activiteiten zorgen gezamenlijk voor een beheersing van overstromingsrisico's.

De regels voor de beoordeling worden eens per 12 jaar vastgesteld. Reden hiervoor is dat de bepaling van de overstromings- of faalkans in de beoordeling mede is gebaseerd op beleidsmatige randvoorwaarden. De beleidsmatige randvoorwaarden worden eens per twaalf jaar tegen het licht gehouden. De periode dat regels vigerend zijn, wordt een beoordelingsperiode genoemd.

Vanuit de wet wordt voorgeschreven dat minimaal eens per 12 jaar een beoordeling wordt uitgevoerd waarin het effect van autonome ontwikkelingen, ontwikkeling van kennis (wetenschappelijke en ervaring) op de overstromingskans kwantitatief wordt bepaald. Het bepalen van de overstromingskans geeft informatie over maatregelen die moeten worden genomen om de overstromingsrisico's in voldoende te beheersen. Om nieuwe of aanvullende maatregelen te definiëren of te herdefiniëren worden de maatregelen of autonome ontwikkelingen die worden voorzien en logischerwijs worden uitgevoerd of plaatsvinden meegenomen bij de bepaling van overstromingskans. Hierdoor is noodzakelijk om een peildatum te definiëren. Voor de peildatum wordt het einde van de beoordelingsperiode gehanteerd.

Het moment van beoordeling van een dijktraject binnen een beoordelingsperiode wordt door de beheerder bepaald binnen de randvoorwaarde dat de tijd tussen twee beoordelingen maximaal 12 jaar moet zijn.

2. Verantwoording

Verantwoording van deze activiteiten vindt plaats in verschillende (samenhangende) rapportages:

Voor het bewaken van veiligheid van primaire waterkeringen wordt door de beheerder vanuit het Kader Zorgplicht primaire waterkeringen jaarlijks een Veiligheidsrapportage primaire waterkeringen (hierna Veiligheidsrapportage) opgesteld die de actuele informatie bevat over de veiligheid die de primaire waterkeringen bieden tegen overstromingen in het beheergebied van de beheerder. De Veiligheidsrapportage gaat in op de resultaten van de beoordeling

¹ Ook RWS

van de dijktrajecten, de actualiteit daarvan, en de maatregelen die – onder andere in het HWBP - vanuit de zorg voor primaire waterkeringen zijn en worden uitgevoerd. Afspraken voor het opstellen van de Veiligheidsrapportage kunnen worden vastgelegd in het Kader Zorgplicht.

Datum
10 februari 2022

[De bestaande afspraken over de Veiligheidsrapportage zijn niet in het kader Zorgplicht opgenomen.](#)

Voor het monitoren van de omgevingswaarde van een dijktraject wordt de overstromings-of faalkans van het dijktraject tenminste eens per 12 jaar bepaald door het uitvoeren van een beoordeling. Over het resultaat van de beoordeling van een dijktraject brengt de beheerder verslag uit aan de Minister van Infrastructuur en Waterstaat. In de praktijk rapporteert de beheerder aan het ILT.

Het Landelijk Veiligheidsbeeld om de Eerste en Tweede Kamer te informeren wordt door het Rijk opgesteld. De Omgevingswet bevat geen verplichting meer om het landelijk beeld van de veiligheid van de primaire waterkeringen aan de Eerste en Tweede Kamer aan het einde van de beoordelingsperiode te rapporteren. Dit betekent niet dat de minister de kamer niet zal informeren (het hoort bij zijn verantwoordelijkheid). Er kunnen ook afspraken tussen partijen worden gemaakt voor het frequenter opstellen van het landelijke beeld.

Vanuit het Deltaprogramma wordt jaarlijks over de Waterveiligheid in Nederland in het algemeen en de voortgang van de Deltabeslissingen in het bijzonder gerapporteerd. De programmering van de maatregelen wordt daarbij voor de eerste zes jaar gedetailleerd en voor de twaalf jaar daarna indicatief ingevuld , met een doorkijk naar 2050.

[Vanuit het systeem is het efficiënt om het Landelijk Veiligheidsbeeld op te stellen op basis van de meest actuele informatie uit de Veiligheidsrapportages en deze onderdeel te laten zijn van de jaarlijkse rapportage van het Deltaprogramma. Afspraken hierover kunnen bestuurlijk worden vastgelegd in het Draaiboek LBO2 of in het Kader Zorgplicht.](#)

3. Veiligheidsrapportage

De Veiligheidsrapportage die jaarlijks wordt opgesteld schetst een actueel en integraal veiligheidsbeeld van de primaire keringen in het beheergebied. Het doel van de rapportage is primair om aan het bestuur en inwoners verantwoording af te leggen door terug te kijken naar het voorgaande jaar.

In het Kader Zorgplicht zijn de afspraken over het opstellen van de Veiligheidsrapportage uitgewerkt. De Veiligheidsrapportage voor de primaire waterkeringen bevat vier delen:

- I. *Resultaten meest recente beoordeling*
- II. *Rapportage aanleg- en verbeterprogramma*
- III. *Rapportage monitoring (zorgplicht).*

Deze rapportage schetst, vanuit de monitoring van de veiligheid van primaire waterkeringen een actueel en integraal veiligheidsbeeld van de waterkeringen. Het bestaat uit drie delen:

- a. De Staat van de Waterkering
- b. De Staat van de Organisatie: inrichting en uitvoering van het kader zorgplicht
- c. Hoofdbevindingen en kernboodschap

IV. *Planning beoordeling LBO2* Deze rapportage betreft de planning van de beoordeling van de dijktrajecten in de beoordelingsperiode en de overwegingen die hiervoor de basis zijn, inclusief hoe wordt omgegaan met nieuwe kennis (zie §4).

Datum
10 februari 2022

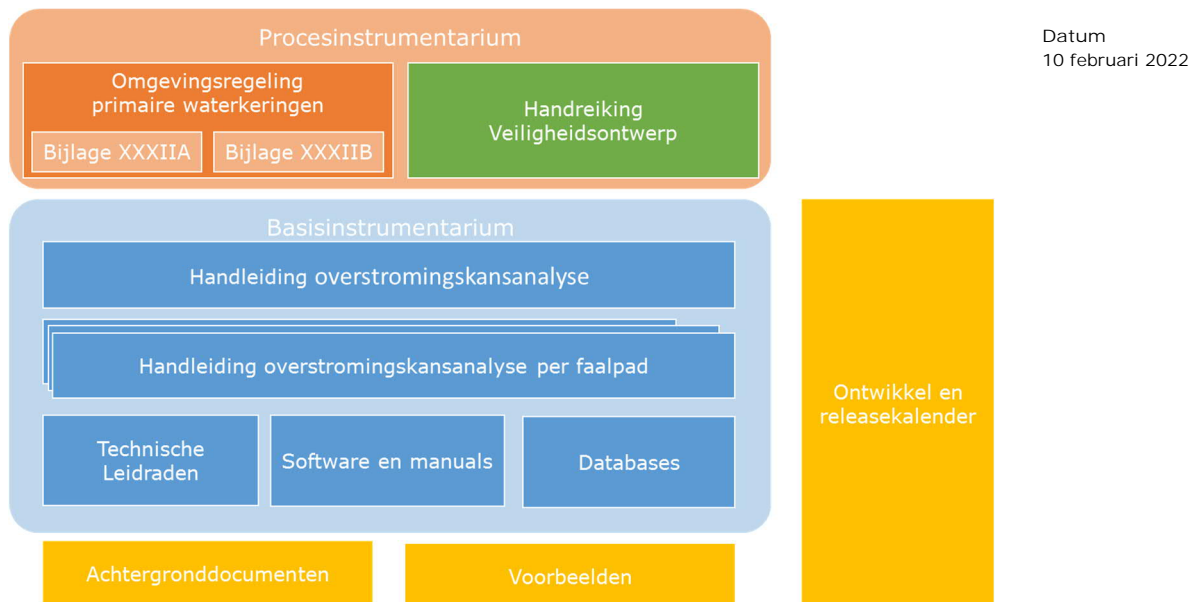
Vanuit Bijlage XXXIIA wordt in de Omgevingsregeling voorgeschreven een planning voor de beoordeling in LBO2 op te stellen. De planning is afhankelijk van verschillende factoren zoals de interne processen bij de beheerder (bijvoorbeeld in relatie tot capaciteit), omgevingsprocessen (bijvoorbeeld meekoppelkansen) en verwachte kennisontwikkelingen. Bij veranderingen in deze factoren kan de beheerder kiezen om ook de planning van de beoordeling bij te stellen. Het vastleggen van de beoordelingsstrategie in de Veiligheidsrapportage biedt de gewenste flexibiliteit hiervoor.

4. Beoordelings- en Ontwerpinstrumentarium (BOI)

Het BOI bestaat uit een Procesinstrumentarium, een Basisinstrumentarium en overige documenten. De Omgevingsregeling is onderdeel van het Procesinstrumentarium en bevat de voorschriften voor de uitvoering van de beoordeling. De handreiking Veiligheidsontwerp ondersteunt het ontwerpproces en heeft in tegenstelling tot de Omgevingsregeling geen verplichtend karakter. Dit document (ter aanbeveling) betreft een instrument waarmee kan worden geverifieerd of een ontwerp aan de eisen vanuit de omgevingswaarden op trajectniveau voldoet.

Het Basisinstrumentarium ondersteunt de beheerder bij het bepalen van de overstromingskans van een dijktraject. Het Basisinstrumentarium voor het beoordelen en ontwerpen van de primaire waterkeringen bevat onder andere technische leidraden, handleidingen, databases en applicaties (software). Het Basisinstrumentarium wordt geactualiseerd op basis van nieuwe kennis, verandering van fysica en technische ontwikkelingen met invloed op de belastingen op en sterkte van waterkeringen. Dit is een continu proces.

Het Basisinstrumentarium bevat generieke instrumenten voor de beoordeling en het ontwerp van de primaire waterkeringen.

Figuur 1: Beoordelings- en Ontwerpinstrumentarium (BOI)

5. Omgaan met nieuwe kennis

Nieuwe kennis van overstromingsrisico's wordt opgedaan door het uitvoeren van metingen en onderzoek naar het gedrag van waterkeringen en. Nieuwe inzichten ontstaan ook door het opdoen van praktijkervaring. Kennisontwikkeling vindt doorlopend plaats, door Rijk, waterschappen en HWBP, door kennisinstellingen en bedrijfsleven. Door het Rijk wordt generieke kennis beschikbaar gesteld via de instrumenten in het Basisinstrumentarium: handleidingen, technische leidraden en software. Minimaal een keer per jaar vindt een release plaats van nieuwe of verbeterde instrumenten in het Basisinstrumentarium via de website van het Informatiepunt Leefomgeving (voorheen Helpdesk).

Het is de verantwoordelijkheid van de beheerder om de eigen processen zodanig in te richten om 'in control' te zijn en een expliciete afweging te maken over hoe om te gaan met nieuwe kennis. Onderdeel van deze verantwoordelijkheid is het volgen van en het rekening houden met ontwikkeling van nieuwe kennis die het beeld van de veiligheid van de waterkeringen in zijn beheer kunnen beïnvloeden (Wilnis arrest). Financiële aspecten, de daadwerkelijke mogelijkheid om maatregelen te nemen en beleidsvrijheid zijn overigens naast de kennis aspecten om de voorzienbaarheid van het overstromingsrisico te beoordelen. De beheerder kan bij de invulling van deze verantwoordelijkheid kiezen voor het geschikte handelingsperspectief. Deze kan betrekking hebben op de timing van de beoordeling, het opnieuw uitvoeren van onderdelen van de beoordeling om de invloed van de nieuwe inzichten te bepalen of het nemen van maatregelen binnen de zorgplicht.

[In de Veiligheidsrapportage rapporteert de beheerder over de impact van nieuwe kennis op het veiligheidsbeeld.](#)

Indien daarvoor aanleiding is kan de beheerder ervoor kiezen de gevolgen van nieuwe kennis voor de overstromingskans in de beoordeling kwantitatief te

bepalen. In dat geval wordt de planning van de beoordeling in de Veiligheidsrapportage (op onderdelen) aangepast.

Datum
10 februari 2022

Het Rijk ondersteunt de beheerder door duidelijk te communiceren over haar programma van kennis- en instrumentontwikkeling. Voor de verschillende ontwikkelingen geeft zij informatie over de kwaliteitsborging, het toepassingsbereik, de algemene impact van de nieuwe kennis op de bepaling van de overstromingskansen (o.b.v. gevolgenanalyse bij implementatie) en de timing van beschikbaarheid (o.b.v. een releasekalender).

6. Toepassen nieuwe kennis

In het algemeen kent een proces twee momenten om het toepassen van nieuwe kennis te overwegen: aan het begin en aan het eind. Aan het begin wordt een beslissing genomen om nieuwe inzichten mee te nemen in de analyse en aan het eind wordt gecontroleerd of nieuwe inzichten tot een ander handelingsperspectief leiden.

Bij de beoordeling kunnen nieuwe inzichten aanleiding zijn om:

- 1) een beoordeling te starten, of
- 2) tijdens de beoordeling voor de dominante faalpaden een nadere analyse uit te voeren.

Ad 1. Ter ondersteuning bij het maken van deze afweging wordt minimaal één keer per jaar de releasekalender geactualiseerd.

Ad 2. Voor de bepaling van de nadere analyses bij het uitwerken van de dominante faalpaden wordt in Bijlage XXXIIA van de regeling een werkatelier voorgeschreven. In het werkatelier bespreken de experts uit de beheerorganisatie de invloed van nieuwe kennis op de overstromingskansen van het dijktraject met inhoudelijke specialisten

Reflectie op het beslismoment, geldt ook voor toepassing nieuwe kennis in HWBP projecten bij de beslismomenten (bijvoorbeeld bij de ingangstoets of bij de keuze VKA)

7. Opmerkingen en benodigde uitwerkingen

- a. Het in dit memo beschreven systeem voor de continue beheersing van overstromingsrisico's sluit aan bij de algemene wens om de activiteiten binnen de zorgplicht centraal te stellen binnen het waterveiligheidssysteem. Dit vraagt:
 - i. aanpassing van de formulering in de Omgevingswet² en de AMvB en aandacht in de uitwerking van de Omgevingsregeling (inclusief bijlagen).
 - ii. aanpassingen in het Kader Zorgplicht en aandacht in de uitwerking van het Draaiboek LBO2.
 - iii. aandacht voor de uitwerking van deze aanpassingen in relatie met dijktrajecten met meerdere beheerders.
 - iv. aandacht voor de uitwerking van de aanpassingen in relatie met invulling van de rol van de toezichthouder.
 - v. verankering van de Veiligheidsrapportage in het Kader Zorgplicht.
 - vi. Jaarlijkse releasekalender, overzicht waarin de voorziene kennis en instrumentontwikkeling in samenhang wordt beschreven.

² Beleidsarm

- b. De scheiding tussen Proces- en Basisinstrumentarium in BOI vraagt een aanpassing van de formulering van de subsidievoorwaarden voor de maatregelen in het HWBP. Volgens de Waterwet is subsidie mogelijk wanneer *nieuwe inzichten leiden tot wijziging van bijlage III dan wel de krachtens artikel 2.3 gestelde regels*. In de Invoeringswet Omgevingswet zijn de verwijzingen naar Waterwet waar nodig aangepast naar de omgezette artikelen van die wet in de Omgevingswet. De verwijzing naar artikel 2.3 van de Waterwet of naar de omgezette artikelen in de Omgevingswet voor subsidie van maatregelen belemmert de toepassing van nieuwe kennis, indien alleen wordt gerefereerd naar de in het Basisinstrumentarium geïmplementeerde kennis. Dit is bijvoorbeeld het geval bij innovatie.

Bij het bepalen van het recht op subsidie is van belang om onderscheid te maken tussen:

- Maatregelen die betrekking hebben op nieuwe inzichten over het gedrag van de waterkering. Deze zouden subsidiabel moeten zijn.
- Maatregelen die betrekking hebben op (achterstallig) onderhoud of het nauwkeuriger schematiseren (aanvullende informatie verkrijgen). Deze zijn in het algemeen niet subsidiabel.

Bijlage 3 Kwaliteitsdimensies en -indicatoren en daaraan gestelde eisen

Algemeen raamwerk Omgevingswet	Indicator = omschrijving	Eis per fase = gedetailleerde omschrijving (document waarin wordt gerapporteerd om hoeverre aan eisen wordt voldaan)		
Kwaliteitsdimensie		<i>Voorbereiding</i>	<i>Uitvoering</i>	<i>Rapportage</i>
Compleetheid	Er is voldoende informatie voor het bepalen overstromingskans. Alle relevante informatie is benut.	Vanuit het verhaal van de kering en de aanleiding van de beoordeling is de benodigde informatie gedefinieerd. Er is aangegeven op welke wijze ontbrekende informatie wordt verkregen.	Met gevoeligheidsanalyses is onderbouwd dat aanvullende informatie niet tot een ander veiligheidsoordeel (toestand/afstand tot de norm op trajectniveau) of veiligheidsopgave (vakniveau).	Maatregelen (handelingsperspectief) zijn onderbouwd op basis van beschikbare informatie.
Consistentie	De keuzes in de verschillende trajecten worden op dezelfde manier gemaakt (landelijk consistent).	Voor de beoordeling wordt gebruik gemaakt van de meest recente kennis die nationaal beschikbaar is. In het plan van aanpak wordt aangegeven hoe zal worden onderbouwd welke kennis relevant is voor de beoordeling van het specifieke traject. De keuzes in de verschillende trajecten worden landelijk op dezelfde manier gemaakt.	Tijdens de uitvoering wordt gecontroleerd of de relevante laatste inzichten zijn meegenomen.	In de rapportage worden afwijkingen van het plan van aanpak onderbouwd.
Actualiteit				De mate waarin gegevens recent genoeg zijn. Meenemen in consistentie en deskundigheid
Stabiliteit	Het resultaat van de beoordeling is stabiel. Het resultaat van de overstromingskansanalyse is stabiel in de zin dat het veiligheidsoordeel en handelingsperspectief niet gevoelig zijn voor aannames of gebruikte informatie/kennis.	Vanuit het verhaal van de kering wordt onderbouwd welke faalpaden relevant zijn voor de overstromingskans van het traject in relatie met het handelingsperspectief. In het plan van aanpak is aangegeven welke analyses voor de relevante faalpaden worden uitgevoerd en op welke wijze de stabiliteit wordt onderbouwd.	Met gevoeligheidsanalyses is onderbouwd dat aanvullende informatie of nadere analyses niet leiden tot een ander veiligheidsoordeel, veiligheidsopgave of handelingsperspectief.	In de rapportage wordt aangegeven welke uitgangspunten bepalend zijn voor de stabiliteit van het oordeel.

Algemeen raamwerk Omgevingswet	Indicator = omschrijving	Eis per fase = gedetailleerde omschrijving (document waarin wordt gerapporteerd om hoeverre aan eisen wordt voldaan)		
Kwaliteitsdimensie		Voorbereiding	Kwaliteitsdimensie	
Betrouwbaarheid	De beoordeling is vrij van toevallige fouten. De gebruikte kennis en instrumenten zijn op de juiste manier toegepast.	In het plan van aanpak wordt beschreven hoe geborgd wordt dat de kans op toevallige fouten voldoende klein is.	De uitgangspunten (bijvoorbeeld schematisaties) voor de analyses van verschillende faalmechanismen zijn hetzelfde.	In de rapportage wordt onderbouwd dat de gebruikte kennis en instrumenten toepasbaar zijn voor de situatie en juist zijn toegepast.
Objectiviteit	De totstandkoming van de beoordeling is zoveel mogelijk vrij van de invloed van voorkeuren en opvattingen van de beheerder of het adviesbureau dat de beoordeling heeft uitgevoerd.	Opvattingen en interpretaties voor de uitvoering van de beoordeling worden expliciet benoemd en gemotiveerd in plan van aanpak.	Het resultaat van de beoordeling is vrij van de invloed van voorkeuren en opvattingen van de beheerder of adviesbureau dat de beoordeling heeft uitgevoerd.	In de rapportage wordt de objectiviteit van de beoordeling onderbouwd.
Validiteit	De analyses die worden uitgevoerd zijn valide, dat wil zeggen dat de juiste analyses zijn uitgevoerd.	De analyses worden onderbouwd vanuit: - het verhaal van de kering - aanleiding beoordeling - handelingsperspectief / het gebruik van de informatie uit beoordeling	De resultaten van de analyse van relevante faalmechanismen en dominante faalpaden worden geduid in relatie tot het verhaal van de kering.	In de rapportage wordt expliciet een koppeling gelegd met de ervaring van de beheerder.
Deskundigheid	Benodigde kennis en ervaringen zijn gemobiliseerd.	De benodigde kennis en ervaring wordt op basis van het verhaal van de kering gemobiliseerd.	Tijdens de uitvoering wordt geborgd dat voldoende senioriteit wordt ingezet.	In een peer review of vergelijkbare methode wordt onderbouwd dat de juiste kennis en ervaring zijn gebruikt.
Navolgbaarheid	De totstandkoming van de beoordeling is transparant en onderbouwd.	Keuzes worden gerapporteerd in het logboek.	Keuzes worden gerapporteerd in het logboek.	Keuzes worden gerapporteerd in het logboek.

